

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Факультет фінансовий
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «Система пруденційних банківських нормативів: міжнародний та вітчизняний досвід»

Виконав: здобувач освіти групи ФК24-1зм
спеціальність 072«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Войченко Дарина Русланівна
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник к.е.н., доцент Новікова Л.Ф.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(місце роботи)

(посада)

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Дніпро – 2026

АНОТАЦІЯ

Войченко Дарина Русланівна. Система пруденційних банківських нормативів: міжнародний та вітчизняний досвід.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2026.

У роботі розглянуто теоретичні засади формування та застосування пруденційних банківських нормативів. Проведено аналіз системи пруденційних нормативів та їх дотримання в АТ КБ «ПриватБанк». Запропоновано перспективи удосконалення системи пруденційного регулювання в Україні та шляхи їх реалізації в АТ КБ «ПриватБанк».

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 82 сторінках, містить 18 таблиць, 6 рисунків, 8 додатків. Список використаних джерел включає 52 найменувань.

Ключові слова: пруденційні банківські нормативи, НБУ, фінансова стійкість, ризики, волатильність, Basel III.

ANNOTATION

Voichenko Daryna Ruslanivna. System of prudential banking regulations: international and domestic experience.

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 072 «Finance, banking, insurance and stock market». – University of Customs and Finance, Dnipro, 2026.

The paper considers the theoretical principles of the formation and application of prudential banking regulations. The system of prudential regulations and their compliance in JSC CB «PrivatBank» is analyzed. Prospects for improving the system of prudential regulation in Ukraine and ways of their implementation in JSC CB «PrivatBank» are proposed.

The master's qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used, appendices, presented on 82 pages, contains 18 tables, 6 figures, 8 applications. The list of sources used includes 52 items.

Keywords: prudential banking regulations, NBU, financial stability, risks, volatility, Basel III.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРУДЕНЦІЙНИХ БАНКІВСЬКИХ НОРМАТИВІВ	7
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПРУДЕНЦІЙНИХ НОРМАТИВІВ ТА ЇХ ДОТРИМАННЯ В АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	21
2.1 Загальна характеристика діяльності АТ КБ «ПриватБанк»	21
2.2 Аналіз дотримання основних пруденційних нормативів Національного банку України в АТ КБ «ПриватБанк» за 2022-2024 рр.	31
2.3 Оцінка фінансової стійкості та ризик профілю банку відповідно до вимог Базельського комітету	37
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРУДЕНЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ В АТ КБ «ПРИВАТ БАНК»	47
3.1 Проблеми впровадження міжнародних стандартів пруденційного нагляду у вітчизняній банківській системі	47
3.2 Перспективні напрями вдосконалення нормативної бази пруденційного регулювання НБУ	52
3.3 Шляхи підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк» з урахуванням вимог Базель III	58
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ	75

ВСТУП

Актуальність дослідження. Ефективне функціонування банківської системи є необхідною передумовою забезпечення макроекономічної стабільності, фінансової безпеки держави та сталого економічного розвитку. Для України актуальність проблематики пруденційних банківських нормативів істотно зросла в умовах повномасштабної війни, що супроводжується високою макроекономічною невизначеністю, зростанням кредитних і валютних ризиків, погіршенням платоспроможності позичальників та підвищеною волатильністю фінансових потоків. За таких умов ключову роль відіграє ефективність регуляторних механізмів, зокрема нормативів капіталу, ліквідності, концентрації ризиків і вимог до систем управління ризиками, гармонізованих із міжнародними стандартами Базельського комітету.

Система пруденційного регулювання, запроваджена НБУ, ґрунтується на поступовій імплементації вимог Basel Committee on Banking Supervision, зокрема стандартів Basel III. Водночас національна практика їх застосування має низку особливостей, пов'язаних із трансформаційним характером економіки, високою часткою державних банків та необхідністю поєднання регуляторної жорсткості з підтримкою фінансової стабільності.

Проблеми формування та функціонування системи пруденційного регулювання, імплементації стандартів Basel III, оцінки фінансової стійкості банків і управління банківськими ризиками висвітлені у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема О.С. Вовченко, С.Б. Єгоричевої, В.В. Коваленка, Ю.І. Оніщенко, Н.С. Тимошик, Т. Філіппона, а також у публікаціях Базельського комітету, МВФ, Світового банку та інших міжнародних фінансових інституцій.

Водночас, попри значний науковий доробок, питання адаптації пруденційних нормативів до умов воєнної економіки, оцінки їх ефективності для системно важливих державних банків і визначення напрямів підвищення результативності управління ризиками та капіталом в українських реаліях залишаються недостатньо дослідженими, що зумовлює актуальність обраної теми.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження системи пруденційних банківських нормативів у міжнародній та вітчизняній практиці, оцінка стану їх виконання в АТ КБ «ПриватБанк» та обґрунтування шляхів підвищення результативності управління ризиками і капіталом відповідно до вимог Basel III.

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено вирішення таких **завдань**:

- дослідити теоретичні засади пруденційних банківських нормативів;
- розглянути загальну характеристику АТ КБ «ПриватБанк»;
- проаналізувати дотримання основних пруденційних нормативів НБУ в АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр.;
- оцінити фінансову стійкість і ризик-профіль банку відповідно до вимог Basel III;
- виявити проблеми впровадження міжнародних пруденційних стандартів у вітчизняній банківській системі;
- обґрунтувати напрями вдосконалення нормативної бази пруденційного регулювання НБУ;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк».

Об'єктом дослідження – діяльність АТ КБ «ПриватБанк» у процесі пруденційного регулювання.

Предмет дослідження – сукупність економічних відносин, пов'язаних із формуванням, застосуванням і дотриманням пруденційних банківських нормативів та управлінням ризиками і капіталом АТ КБ «ПриватБанк».

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: діалектичний підхід – для аналізу еволюції пруденційного регулювання; індукцію та дедукцію – для формування узагальнених висновків; порівняльний аналіз – для зіставлення національної та міжнародної практики; статистичні методи – для обробки фінансових даних; горизонтальний, вертикальний і трендовий аналіз – для оцінки динаміки показників; табличний і графічний методи – для наочного подання

результатів; елементи ризик-орієнтованого та регуляторного аналізу – для оцінки відповідності вимогам Basel III.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання висновків і рекомендацій для вдосконалення управління ризиками та капіталом у діяльності системно важливих банків, а також у навчальному процесі.

Інформаційною базою дослідження є фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк», нормативно-правові акти Національного банку України, матеріали Базельського комітету, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, аналітичні звіти міжнародних фінансових організацій.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 82 сторінках, містить 18 таблиць, 6 рисунків, 8 додатків. Список використаних джерел складає 52 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРУДЕНЦІЙНИХ БАНКІВСЬКИХ НОРМАТИВІВ

Пруденційне регулювання є основою забезпечення стабільності банківської системи, фінансової безпеки держави та захисту інтересів вкладників. Воно передбачає встановлення системи кількісних та якісних вимог до діяльності банків, які обмежують надмірний ризик, підтримують ліквідність і платоспроможність фінансових установ.

Згідно з Законом України «Про банки і банківську діяльність», Національний банк України здійснює державне регулювання і нагляд за банками з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників і кредиторів (ст. 55) [21].

У світовій практиці поняття «пруденційне регулювання» (від англ. prudential regulation) трактується як система запобіжних вимог і наглядових механізмів, що забезпечують надійну діяльність фінансових установ. Концепція поняття сформувалася під впливом рішень Базельського комітету з банківського нагляду (BCBS), який з 1988 р. поступово впроваджував стандарти достатності капіталу, ризик-менеджменту та ліквідності [39].

Поняття «пруденційність» походить від англійського prudence – «обачність», «розсудливість» і у фінансовому контексті означає принцип відповідального управління ризиками, який забезпечує запобігання кризовим явищам у банківському середовищі [30, с. 16].

Сутність пруденційного регулювання полягає у впровадженні комплексу економічних нормативів, наглядових процедур і методів контролю, що дозволяють обмежувати ризики, підтримувати ліквідність і достатність капіталу банків. Регулювання такого типу має на меті створення умов, за яких кожна фінансова установа може функціонувати стабільно навіть у період зовнішніх шоків [11, с. 38].

У науковій і міжнародній практиці це поняття розглядається крізь призму управління капіталом, ліквідністю, корпоративним управлінням і системами

контролю ризиків [30, с. 16].

Сучасні науковці та міжнародні інституції пропонують різні підходи до визначення сутності пруденційного регулювання (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Визначення поняття «пруденційне регулювання банківської діяльності»

№	Джерело / Автор	Рік	Формулювання визначення
1	Basel Committee on Banking Supervision	2019	Пруденційне регулювання – це система норм, вимог і наглядових процедур, спрямованих на забезпечення стабільності банківських установ, їх платоспроможності та здатності протидіяти фінансовим ризикам.
2	European Banking Authority (EBA)	2022	Пруденційний нагляд – це система, спрямована на забезпечення надійності кредитних установ шляхом оцінювання достатності їхнього капіталу, рівня ліквідності, якості корпоративного управління та ефективності управління ризиками з метою підтримання фінансової стабільності.
3	Нікіфоров П.О., Гладчук О.М., Марич М.Г. та ін.	2022	Пруденційний нагляд забезпечує надійність кредитних установ шляхом застосування ризик-орієнтованих процедур оцінки їхньої діяльності, ефективності управління ризиками та стійкості бізнес-моделі.
4	Кичинська А.	2022	Пруденційне регулювання банківської діяльності – система державних заходів, спрямованих на обмеження ризиків, забезпечення фінансової стійкості банків і недопущення кризових явищ у банківській системі.
5	Закон України «Про Національний банк України»	1999 (з онов.)	Регулювання діяльності банків здійснюється шляхом встановлення обов’язкових економічних нормативів і вимог до капіталу, ліквідності та ризиків для забезпечення стабільності банківської системи.

Джерело: [1, с. 110; 7, с. 3; 25; 38; 41]

Отже, метою пруденційного регулювання є мінімізація системних ризиків, запобігання банкрутствам банків, підтримання довіри до фінансової системи та забезпечення ефективної конкуренції на ринку фінансових послуг.

Наукові дослідження з проблем банківського нагляду та фінансової стабільності доводять, що ефективність пруденційного регулювання зумовлюється багатофункціональним характером його впливу на банківську систему [7, с. 6]. У працях українських та зарубіжних учених підкреслюється, що пруденційне регулювання виконує не лише контрольну, а й стратегічну роль у забезпеченні

макрофінансової стійкості, управлінні ризиками та гармонізації національних стандартів із міжнародними вимогами. Результати теоретичних і емпіричних досліджень дозволяють виділити основні функції пруденційного регулювання (рис. 1.1) [31, с. 86-90].

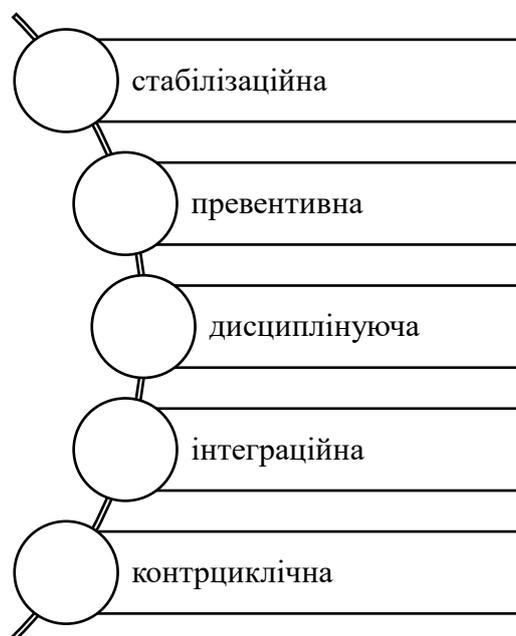

Рис. 1.1. Функції пруденційного регулювання

Джерело: [31, с. 86-90]

Стабілізаційна функція полягає у підтриманні рівноваги банківського сектору через створення чітких правил капіталізації, ліквідності та диверсифікації ризиків. Наявність встановлених нормативів обмежує надмірну кредитну експансію, запобігає дефіциту ліквідності та знижує ймовірність неплатоспроможності фінансових установ. Завдяки стабілізаційній ролі пруденційне регулювання перетворюється на ключовий механізм забезпечення довіри населення до банків і фінансових інститутів [31, с. 86].

Превентивна функція спрямована на раннє виявлення загроз для стабільності банківської системи. Регулятор здійснює моніторинг показників ризику, динаміки капіталу, концентрації кредитних портфелів та ліквідності, завдяки чому своєчасно ідентифікуються потенційні проблеми. Використання інструментів стрес-тестування, системи раннього реагування та ризик-орієнтованого нагляду дозволяє

запобігати кризам, а не лише реагувати на їх наслідки [41].

Дисциплінуюча функція відображає вплив регулювання на внутрішні процеси банку. Встановлення обов'язкових економічних нормативів і вимог до систем управління ризиками стимулює банки до більш ефективного корпоративного управління, прозорості звітності та відповідального ставлення до ризиків. Крім того, публічне розкриття показників капіталу, ліквідності та ризикових експозицій у межах Pillar 3 Базельської угоди III створює додатковий елемент ринкової дисципліни [38].

Інтеграційна функція полягає у гармонізації національної системи регулювання з міжнародними стандартами, що сприяє зміцненню позицій банків на світових фінансових ринках. У межах євроінтеграційного процесу Україна адаптує принципи Basel III і рекомендації Європейського банківського управління (ЕВА), що підвищує конкурентоспроможність національних банків та полегшує їхню взаємодію з іноземними партнерами [38].

Контрциклічна функція спрямована на зменшення впливу коливань економічного циклу на банківську систему. У періоди економічного зростання регулятор посилює вимоги до капіталу й ліквідності, стримуючи надмірне кредитування, а під час спаду – пом'якшує нормативи, стимулюючи відновлення ділової активності [31, с. 88]. Таким чином формується буфер стійкості, який дозволяє уникати різких коливань фінансової стабільності та підтримувати економічну рівновагу.

Отже, сукупна дія зазначених функцій забезпечує ефективне функціонування системи банківського регулювання [31, с. 90].

Формування системи пруденційних нормативів базується на інтеграції мікро- та макропруденційного підходів, що забезпечують стійкість як окремих банків, так і всієї фінансової системи. Мікропруденційне регулювання спрямоване на обмеження ризиків конкретної установи через вимоги до капіталу, ліквідності та концентрації активів, тоді як макропруденційне – на запобігання накопиченню системних дисбалансів і проциклічності банківського сектору [3, с. 61]. Обидва рівні формують цілісний механізм фінансової стабільності, у якому кількісні

показники поєднуються з якісними наглядовими процедурами.

Концептуально сучасна модель пруденційного регулювання спирається на архітектуру трьох стовпів Базельської угоди II та III. Перший стовп установлює мінімальні нормативи капіталу й ліквідності, другий – процедуру наглядового перегляду (SREP – Supervisory Review and Evaluation Process), а третій – ринкову дисципліну через розкриття інформації [38; 42]. Така система поєднує формальні кількісні вимоги з наглядовою оцінкою ризиків, що дозволяє регулятору гнучко реагувати на зміни ринкового середовища та специфіку бізнес-моделей банків.

Погороденко Н. зазначає, що основними принципами побудови пруденційних нормативів є ризик-орієнтованість, пропорційність, послідовність, антициклічність і прозорість [20, с. 230]. Ризик-орієнтований підхід передбачає, що рівень нормативів визначається залежно від обсягу та структури ризиків банку, а принцип пропорційності – що вимоги для невеликих установ не є такими ж жорсткими, як для системно важливих банків. Послідовність забезпечує узгодженість нормативів між собою – наприклад, між достатністю капіталу та показниками ліквідності, – а антициклічність реалізується через контрциклічні буфери, які зменшують коливання кредитної активності. Прозорість забезпечується шляхом розкриття інформації відповідно до вимог Pillar 3, що підвищує довіру інвесторів і вкладників [5, с. 246].

Процес формування нормативів починається з ідентифікації ключових ризиків (кредитного, ринкового, процентного, ліквідності, операційного тощо) та їх кількісного вимірювання [12, с. 121]. Результати оцінки відображаються в показниках адекватності капіталу, ліквідності й концентрації ризиків. За рекомендаціями Базельського комітету мінімальний коефіцієнт адекватності капіталу (CAR) має становити не менше 8 %, проте у національних системах, зокрема в Україні, це значення підвищено до 10 % для підвищення стійкості банків (згідно Постановою № 351 НБУ) [24]. Для контролю ліквідності використовуються коефіцієнти LCR та NSFR, які відображають спроможність банку витримати короткострокові та довгострокові відтоки коштів. Обмеження концентрацій ризику регулюються нормативами великих експозицій – частка кредиту одному

позичальнику не повинна перевищувати 25 % власного капіталу банку [38].

Ключову роль у системі формування нормативів відіграють внутрішні процеси банків – ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) і ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process), що слугують основою для наглядової оцінки SREP [42]. Їхнє завдання – довести достатність капіталу та ліквідності щодо ризик-профілю банку. У межах цих процесів банки здійснюють стрес-тестування та сценарний аналіз, результати якого використовуються для коригування нормативів і визначення додаткових буферів.

В українській практиці система пруденційних нормативів сформована Національним банком України та адаптована до вимог Базельських угод. Основні нормативи визначені Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 28 серпня 2001 р. № 368 (у редакції з урахуванням чинних змін та доповнень) [24]. З 2020 року НБУ поступово впроваджує ризик-орієнтований нагляд за процедурою SREP, що дозволяє встановлювати додаткові надбавки до капіталу (Pillar 2 requirements) залежно від індивідуального ризик-профілю банку [38].

Пруденційні нормативи, подані у табл. 1.2, формують фундамент системи регулювання банківської діяльності, розробленої Національним банком України.

Таблиця 1.2

Основні пруденційні нормативи НБУ

№	Показник	Назва нормативу	Нормативне значення	Економічний зміст
1	Н1, тис. грн	Регулятивний капітал	≥ 200 млн грн	Характеризує мінімальний обсяг капіталу банку для покриття ризиків
2	Н _{РК} , %	Адекватність регулятивного капіталу	$\geq 8,5$ %	Відображає здатність банку покривати ризики за рахунок регулятивного капіталу
3	Н _{К1} , %	Норматив достатності капіталу 1 рівня	$\geq 7,5$ %	Відображає здатність банку покривати ризик-вагові активи за рахунок високоякісного основного капіталу
4	Н _{ОК1} , %	Адекватність основного капіталу	$\geq 5,625$ %	Оцінює якість і достатність основного капіталу банку
5	Н7, %	Максимальний кредитний ризик на одного контрагента	≤ 25 %	Обмежує концентрацію кредитного ризику

Продовження табл.1.2

№	1	2	3	4
6	H8, %	Великі кредитні ризики	≤ 800 % капіталу	Контролює сукупний обсяг великих кредитних експозицій
7	H9, %	Кредитний ризик за операціями з пов'язаними особами	≤ 25 %	Запобігає зловживанням і внутрішнім ризикам
8	H11, %	Інвестування в цінні папери одного емітента	≤ 15 %	Забезпечує диверсифікацію інвестицій
9	H12, %	Загальна сума інвестування	≤ 60 %	Обмежує надмірну інвестиційну активність
10	Л13-1, %	Ризик загальної довгої відкритої валютної позиції	≤ 5 %	Контроль валютного ризику
11	Л13-2, %	Ризик загальної короткої відкритої валютної позиції	≤ 5 %	Обмеження валютних дисбалансів
12	LCR _{вв} , %	Коефіцієнт покриття ліквідністю (всі валюти)	≥ 100 %	Оцінка короткострокової ліквідності
13	LCR _{ів} , %	Коефіцієнт покриття ліквідністю (іноземна валюта)	≥ 100 %	Стійкість до валютних шоків
14	NSFR, %	Коефіцієнт чистого стабільного фінансування	≥ 100 %	Забезпечує довгострокову фінансову стабільність

Джерело: [23; 24; 27].

Кожен показник виконує окрему функцію у структурі фінансової стабільності, забезпечуючи баланс між прибутковістю банку та рівнем прийнятого ризику [9, с. 111]. Сукупне застосування цих нормативів створює дієвий механізм контролю за капіталом, ліквідністю, кредитними ризиками та операціями з пов'язаними особами, що є ключовими детермінантами фінансової безпеки банківського сектору [38].

Норматив H1 (регулятивний капітал) визначає мінімальний обсяг власних коштів банку, необхідний для здійснення операційної діяльності та покриття базових ризиків [13]. Дотримання цього показника засвідчує наявність достатнього фінансового фундаменту для виконання зобов'язань перед вкладниками та кредиторами, а також створює передумови для стабільного функціонування банку в умовах нестабільного економічного середовища.

Нормативи H_{PK} , H_{K1} та H_{OK1} посідають центральне місце в системі оцінювання фінансової стійкості банків. Показник H_{PK} характеризує здатність

банку покривати ризик-вагові активи за рахунок сукупного регулятивного капіталу, тоді як нормативи N_{K1} та N_{OK1} відображають якість та достатність основного капіталу першого рівня та адекватність основного капіталу відповідно. Зазначені показники гармонізовані з вимогами міжнародних стандартів Basel III та забезпечують можливість абсорбції збитків у періоди фінансової напруги [50].

Норматив Н7 (максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента) виконує функцію обмеження концентрації кредитних вкладень. Застосування цього нормативу сприяє диверсифікації кредитного портфеля та зниженню залежності банку від фінансового стану окремих позичальників, що має особливе значення в умовах підвищеної ймовірності дефолтів [24].

Норматив Н8 (великі кредитні ризики) характеризує сукупний обсяг значних кредитних експозицій відносно регулятивного капіталу банку. Контроль за дотриманням цього показника спрямований на недопущення надмірної концентрації ризиків та забезпечення збалансованої структури активів, що підвищує стійкість банку до системних ризиків [23].

Норматив Н9 (кредитний ризик за операціями з пов'язаними особами) є важливим елементом системи внутрішнього контролю та корпоративного управління. Обмеження обсягів таких операцій дозволяє мінімізувати ризики конфлікту інтересів і запобігти неефективному перерозподілу ресурсів на користь пов'язаних структур [24].

Нормативи Н11 та Н12, що регламентують інвестування в цінні папери окремих емітентів і загальний обсяг інвестицій, спрямовані на зниження ризиків, пов'язаних із коливаннями фондового ринку. Контроль інвестиційної активності в межах установлених лімітів сприяє диверсифікації інвестиційного портфеля та збереженню фінансової стабільності банку [27].

Нормативи Л13-1 та Л13-2, які обмежують розмір довгої та короткої відкритої валютної позиції, відображають рівень валютного ризику банківської установи [24]. Регулювання валютних позицій набуває особливої актуальності в умовах курсової нестабільності, оскільки дозволяє мінімізувати потенційні втрати від несприятливих змін валютних курсів.

Показники LCR у всіх валютах та LCR в іноземній валюті характеризують здатність банку своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання за умов стресових сценаріїв. Встановлення мінімального значення на рівні 100 % відповідає стандартам Basel III та забезпечує підтримання належного рівня ліквідності в кризових умовах [50].

Порівняння українських пруденційних нормативів із базельськими стандартами свідчить про високий ступінь адаптації до світових вимог. Підвищені порогові значення для капіталу та ліквідності компенсують вищий рівень ризику на національному фінансовому ринку. Розширена деталізація ліквідних нормативів надає можливість своєчасно реагувати на коливання ринку, а система лімітів щодо інсайдерів підсилює захист від внутрішніх загроз. Реформа банківського нагляду в Україні, зокрема впровадження ризик-орієнтованої моделі SREP, забезпечує перехід від формального дотримання нормативів до оцінки реальної життєздатності бізнес-моделі банку, його управління ризиками та стійкості до стресових сценаріїв [10, с. 77].

Важливу роль у сучасній системі пруденційного регулювання відіграє процедура SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) – наглядовий процес перегляду та оцінювання, який упроваджено Національним банком України з 2020 року відповідно до європейських стандартів банківського нагляду [42]. Процедура SREP спрямована на комплексну оцінку фінансового стану банку, якості управління та стратегічної життєздатності бізнес-моделі. Вона передбачає аналіз таких основних елементів [42]:

- 1) Бізнес-модель банку, що розглядається з позиції стабільності джерел прибутку, стійкості до економічних змін і відповідності стратегії розвитку обсягам прийнятих ризиків.

- 2) Система корпоративного управління та внутрішнього контролю, яка оцінюється за критеріями прозорості організаційної структури, незалежності функцій контролю, ефективності внутрішнього аудиту, наявності політики ризик-апетиту та механізмів запобігання конфлікту інтересів.

- 3) Достатність капіталу, що аналізується не лише через нормативні

показники, а й через внутрішні процеси оцінки адекватності капіталу – ІСААР (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Під час оцінювання враховується структура капіталу, сценарії втрат, якість активів і результати стрес-тестування [34, с. 120].

4) Ліквідність і фінансування, що включають внутрішню оцінку адекватності ліквідності – ІЛААР (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process). Аналіз охоплює стабільність джерел фінансування, структуру пасивів, залежність від міжбанківських ресурсів і здатність банку підтримувати нормативи ліквідності в кризових умовах.

5) Чутливість до ризиків, що визначається через оцінку рівня концентрації кредитного портфеля, валютних і процентних ризиків, ризику репутації, кіберризиків та операційних загроз [2, с. 248]. Для цього використовуються як кількісні показники, так і якісні критерії, зокрема ефективність системи ризик-менеджменту та здатність менеджменту своєчасно реагувати на зміну середовища (особливо в умовах воєнного стану) [17].

Результати SREP-оцінювання стають підставою для формування додаткових вимог до капіталу [38], які встановлюються індивідуально для кожного банку. Крім того, Національний банк надає рекомендації [16] щодо підвищення якості корпоративного управління, диверсифікації активів, оптимізації структури пасивів та вдосконалення системи внутрішнього контролю.

Для узагальнення теоретичних положень та відображення взаємозв'язку між цілями, інструментами й результатами регулювання доцільно подати структурно-логічну модель пруденційного регулювання банківської діяльності (рис. 1.2) [40; 45].

Імплементация системи пруденційних нормативів, окрім безпосереднього впливу на стабільність банківського сектору, має суттєві макроекономічні наслідки (табл. 1.3). Банки виконують роль центральної ланки у фінансовій системі – вони перерозподіляють ресурси між секторами економіки, забезпечують фінансування підприємницької діяльності, формують інвестиційні потоки та впливають на грошово-кредитну політику держави. Тому будь-які зміни у механізмах

банківського регулювання безпосередньо позначаються на обсягах кредитування, інвестиційній динаміці, рівні довіри до фінансових інститутів і, зрештою, на темпах економічного зростання.

Рис. 1.2. Структурно-логічна модель пруденційного регулювання банківської діяльності

Джерело: [40; 45]

Таблиця 1.3

Переваги та недоліки впливу пруденційних нормативів на економіку

№	Аспект впливу	Переваги (економічні вигоди)	Недоліки (економічні ризики)
1	Фінансова стабільність	Зміцнення стійкості банків, зниження ймовірності банківських криз, стабілізація валютного ринку.	Надмірна зарегульованість може стримувати динаміку фінансового сектору та знижувати прибутковість банків.
2	Кредитна активність	Забезпечення якісного відбору позичальників, зменшення частки проблемних кредитів (NPL).	Підвищені вимоги до капіталу скорочують обсяги кредитування бізнесу й населення, уповільнюючи економічне зростання.
3	Інвестиційна діяльність	Стимулювання довгострокових інвестицій завдяки зростанню довіри інвесторів і стабільності фінансових установ	Зменшення ліквідності на ринку капіталу через переорієнтацію банків на низькоризикові активи.

Продовження табл. 1.3

№	1	2	3
4	Довіра населення до банківської системи	Підвищення захищеності вкладників і репутаційної надійності банків.	Надто жорсткі вимоги до ліквідності можуть знижувати процентні ставки за депозитами, роблячи заощадження менш привабливими.
5	Макрофінансова стабільність держави	Зменшення волатильності фінансових потоків, стабілізація бюджетних і монетарних умов.	Підвищення нормативів у період спаду може посилювати проциклічний ефект, поглиблюючи кризу.
6	Міжнародна конкурентоспроможність	Гармонізація з базельськими стандартами підвищує довіру іноземних інвесторів і доступ до зовнішнього капіталу.	Надмірне регулювання може знизити конкурентоспроможність національних банків порівняно з іноземними установами.

Джерело: [12, с. 125; 46]

Згідно з дослідженнями Міжнародного валютного фонду, Світового банку та Базельського комітету з банківського нагляду, підвищення пруденційних вимог істотно зміцнює фінансову стійкість банківської системи, знижує імовірність кризових коливань та системних ризиків, але водночас створює макрофінансові компроміси. Надмірно жорстке регулювання призводить до скорочення пропозиції кредитних ресурсів, обмеження інвестиційної активності банків, уповільнення темпів економічного зростання, особливо у фазах спаду чи рецесії [38].

Пруденційні нормативи впливають на економіку через кредитний канал монетарної трансмісії. Підвищення вимог до капіталу (наприклад, за рахунок збільшення коефіцієнта H2) змушує банки акумулювати більше власних коштів, що зменшує обсяг ресурсів, доступних для кредитування бізнесу та домогосподарств. У результаті спостерігається зниження темпів грошової мультиплікації, уповільнення інвестиційного циклу й тимчасове стримування зростання ВВП. У протилежній ситуації – за надто м'яких нормативів – зростає ризик перегріву економіки, надлишкової емісії кредитів і утворення фінансових «бульбашок», що потенційно може призвести до кризи ліквідності або платоспроможності.

Ефективність системи пруденційного регулювання полягає у збалансуванні стабілізаційної функції з необхідною гнучкістю фінансової політики. Надійність банків має підтримуватися на достатньому рівні для запобігання кризам, проте без

надмірного тиску на їхню кредитну та інвестиційну активність. Саме тому сучасні моделі пруденційного нагляду передбачають антициклічне регулювання, коли під час економічного підйому нормативи посилюються, а в період спаду – частково пом'якшуються. макрофінансову рівновагу, зменшуючи амплітуду економічних коливань.

Дослідження українських науковців [15, с. 57; 12, с. 125; 17] підтверджують, що впровадження системи пруденційних нормативів сприяло зміцненню фінансової безпеки держави, підвищенню довіри вкладників та інтеграції національної банківської системи до європейського регуляторного простору. Водночас зазначається, що надмірна консервативність нормативів у кризових умовах, зокрема в період воєнного стану, може обмежувати доступ підприємств до кредитних ресурсів і стримувати економічне відновлення.

Таким чином, пруденційне регулювання є подвійним інструментом впливу на економіку: воно формує фінансову безпеку, але водночас потребує гнучкості й адаптивності до економічного циклу. Досягнення оптимального балансу між вимогами до стабільності та стимулюванням розвитку реального сектору є ключовим завданням сучасної банківської політики.

Пруденційне регулювання банківської діяльності є ключовим інструментом забезпечення стабільності фінансової системи держави. Змістовна сутність цього процесу полягає у встановленні системи кількісних і якісних нормативів, спрямованих на обмеження ризиків, підтримання ліквідності, достатності капіталу та ефективності внутрішнього контролю в банках. Впровадження пруденційних вимог сприяє підвищенню фінансової дисципліни, прозорості операцій і формує довіру до банківського сектору з боку вкладників та інвесторів.

Сучасна система пруденційного регулювання базується на поєднанні національних нормативних актів і міжнародних стандартів Basel III, що забезпечує відповідність українського банківського нагляду європейським вимогам [38]. Національний банк України застосовує комплекс індикаторів капіталу, ліквідності та ризикових експозицій, які дозволяють підтримувати платоспроможність установ навіть в умовах нестабільності фінансових ринків.

Слід додати, що ризик-орієнтований підхід, реалізований через процедуру SREP, став важливим етапом еволюції банківського нагляду. Завдяки цьому механізму оцінюється не лише дотримання нормативів, а й якість бізнес-моделі банку, ефективність корпоративного управління та система управління ризиками.

Пруденційні нормативи мають вагомe макроекономічне значення, оскільки впливають на обсяги кредитування, рівень інвестиційної активності, стабільність валютного ринку та загальні темпи економічного зростання. Збалансоване застосування регуляторних вимог забезпечує не лише фінансову безпеку банків, а й сталий розвиток економіки загалом.

Отже, система пруденційного регулювання виступає фундаментальною основою економічної безпеки банківського сектору, поєднуючи регуляторні, наглядові та управлінські інструменти. Ефективна реалізація цих механізмів зміцнює стійкість фінансової системи, підвищує конкурентоспроможність вітчизняних банків і створює сприятливі умови для інтеграції України у світовий фінансовий простір.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПРУДЕНЦІЙНИХ НОРМАТИВІВ ТА ЇХ ДОТРИМАННЯ В АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Загальна характеристика діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

АТ КБ «ПриватБанк» є найбільшим універсальним банком України, що функціонує на підставі банківської ліцензії Національного банку України та організаційно-правової форми акціонерного товариства. Банк було засновано у 1992 році, і за період свого існування він пройшов шлях трансформації від регіонального кредитного інституту до провідного національного банку з потужною інфраструктурою та високим рівнем цифрової зрілості [19].

Після націоналізації у 2016 році держава стала єдиним власником банку, що забезпечило стабільність його функціонування, покращення системи корпоративного управління та формування нових стратегічних орієнтирів у контексті зростання економічної безпеки країни.

Відповідно до статутних документів, головною метою діяльності банку є забезпечення повного спектра фінансово-кредитних послуг для фізичних та юридичних осіб, сприяння економічному розвитку та задоволенню потреб клієнтів шляхом упровадження інноваційних банківських продуктів і технологій. АТ КБ «ПриватБанк» посідає ключові позиції на ринку завдяки широкій клієнтській базі, сучасній ІТ-інфраструктурі, масштабній мережі відділень і високому рівню фінансової прозорості [19].

АТ КБ «ПриватБанк» здійснює універсальну банківську діяльність, що охоплює:

- роздрібне банківське обслуговування (депозити, кредити, картки, перекази, комунальні платежі);
- обслуговування малого та середнього бізнесу (розрахунково-касове обслуговування, кредитування, еквайринг, факторинг);
- корпоративний банкінг;

- операції на фінансових ринках;
- обслуговування міжнародних платежів та валютні операції;
- електронні та дистанційні банківські послуги [19].

Загальна характеристика АТ КБ «ПриватБанк» наведена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	Значення
Повне найменування підприємства	Акціонерне товариство Комерційний банк «ПриватБанк»
Скорочене найменування	АТ КБ «ПриватБанк»
Назва англійською мовою	Joint-Stock Company Commercial Bank «PrivatBank»
ЄДРПОУ	14360570
Дата державної реєстрації	19 березня 1992 року
Статус юридичної особи	Діюча
Організаційно-правова форма	Акціонерне товариство
Форма власності	Державна
Власник	Держава Україна в особі Кабінету Міністрів України (100 % акцій)
Юридична адреса	м. Київ, вул. Грушевського, 1Д
Розмір статутного капіталу	206059743960 грн
Основний вид діяльності (КВЕД)	64.19 – Інші види грошового посередництва
Додаткові види діяльності	64.92 – Інші види кредитування; 64.99 – Інші фінансові послуги; 66.11 – Управління фінансовими ринками; 66.12 – Посередництво щодо цінних паперів; 66.19 – Інша допоміжна діяльність у сфері фінансових послуг
Керівник (Голова Правління)	Карл Мікаель Бьоркнерт
Інші уповноважені посадові особи	Заступники Голови Правління відповідно до функціональних напрямів (фінанси, ризики, операційна діяльність, цифрова трансформація тощо)
Основні напрями діяльності банку	Роздрібний банкінг, корпоративний банкінг, кредитування, депозитні операції, платежі та розрахунки, еквайринг, електронні банківські послуги, міжнародні операції
Структура територіальної мережі	Центральний офіс, макрорегіональні управління, мережа відділень та сервісних центрів по всій Україні

Джерело: [19]

Найбільш відомими продуктами є: карткові рахунки, «Приват24», інтернет-еквайринг, POS-термінали, споживчі кредити, розстрочки, депозити, зарплатні проекти. Банк активно впроваджує інновації: цифрові гаманці, верифікацію

BankID, миттєві платежі, сервіс «Оплата частинами», автоматизоване кредитування малого бізнесу [19].

Завдяки ефективній технологічній платформі ПриватБанк є лідером за кількістю безготівкових транзакцій в Україні та одним із ключових драйверів розвитку cashless-економіки.

У Дод. А наведена організаційна структура управління АТ КБ «ПриватБанк» [19].

Організаційна структура управління АТ КБ «ПриватБанк» сформована відповідно до сучасних принципів корпоративного управління. Єдиним акціонером АТ КБ «ПриватБанк» виступає держава в особі Кабінету Міністрів України, яка володіє 100 % акцій банку [19].

Контроль за стратегічним розвитком, фінансовою стійкістю та дотриманням регуляторних вимог покладено на Наглядову раду. Наглядова рада є вищим органом стратегічного керівництва, відповідальним за затвердження ключових політик, оцінювання діяльності Правління, моніторинг системи управління ризиками та забезпечення захисту інтересів акціонера. Діяльність ради ґрунтується на принципах незалежності, професійної компетентності та колегіальності.

Правління АТ КБ «ПриватБанк» виконує функції оперативного управління та реалізації затвердженої стратегії розвитку банку. Воно координує діяльність бізнес-напрямів, забезпечує виконання фінансових планів, відповідає за управління ризиками, операційну ефективність, впровадження інновацій та розвиток продуктових рішень [19].

Організаційна структура банку включає низку дирекцій, департаментів і служб, які виконують спеціалізовані функції. Зокрема, Дирекція зі стратегії та трансформації відповідає за стратегічне планування, реалізацію програм розвитку та цифрової трансформації, підвищення операційної ефективності та модернізацію бізнес-процесів.

Дирекція з управління персоналом та корпоративного управління формує кадрову політику, забезпечує розвиток персоналу, удосконалення корпоративної культури та підвищення компетентності співробітників. Напрямок зв'язків з

громадськістю та комунікацій забезпечує формування репутації банку, зовнішню комунікацію, взаємодію зі стейкхолдерами та інформаційну підтримку діяльності.

Макрорегіональні управління (МРУ) здійснюють реалізацію банківських продуктів і послуг на регіональному рівні [19]. Система регіональної організації представлена мережами Західного, Київського, Південного, Центрального, Південно-Східного, Північно-Східного та інших макрорегіонів, що забезпечує рівномірне охоплення території України та адаптацію сервісів до регіональної специфіки.

Функціональні підрозділи, серед яких служба корпоративного секретаря, внутрішній аудит, управління ризиками, служба фінансового моніторингу та комплаєнсу, юридичний департамент, операційні служби та служба підтримки клієнтів, формують основу системи контролю, правового забезпечення та операційної стійкості банку.

Для забезпечення професійної експертизи та ефективності управлінських рішень у банку функціонує розвинена комітетна система. Комітети забезпечують колегіальний розгляд стратегічних і тактичних питань, підвищують якість управління та сприяють дотриманню міжнародних регуляторних стандартів.

Банком упроваджено комплексну систему корпоративного управління, що відповідає рекомендаціям Basel Committee on Banking Supervision, European Banking Authority та нормативним документам НБУ [19].

Система управління ризиками включає повний цикл ідентифікації, оцінювання, моніторингу та контролю кредитних, операційних, ринкових, процентних, валютних та комплаєнс-ризиків. Внутрішній аудит, комплаєнс, фінансовий моніторинг та юридичні підрозділи забезпечують дотримання вимог законодавства, внутрішніх політик та стандартів безпеки.

Отже, організаційна структура управління АТ КБ «ПриватБанк» характеризується високим рівнем формалізації та функціональної спеціалізації, що дозволяє забезпечити збалансоване управління всіма сферами діяльності банку. Основними перевагами ОСУ АТ КБ «ПриватБанк» є: ієрархічність та чіткий розподіл повноважень, що забезпечує оперативність управлінських рішень;

ефективний контроль і підзвітність, посилені державним статусом банку; сильна регіональна мережа, що гарантує доступність банківських послуг на всій території країни; підтримка інноваційності, зумовлена існуванням спеціалізованих дирекцій із цифрової трансформації; розвинена система ризик-менеджменту, яка відповідає міжнародним стандартам і забезпечує фінансову стійкість банку.

У сукупності організаційна структура управління АТ КБ «ПриватБанк» може бути оцінена як ефективна, системна та адаптована до умов сучасного фінансового ринку. Вона дозволяє банку зберігати лідерські позиції, підтримувати конкурентоспроможність та забезпечувати стабільний розвиток навіть в умовах високої макроекономічної невизначеності та зростання регуляторних вимог.

Проведемо аналіз основних показників діяльності АТ КБ «ПриватБанк» за 2022-2024 рр. на основі річної фінансової звітності банку (Дод. Б, В, Д, Е, Ж, З); дані занесемо у табл. 2.2-2.5.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2022-2024 рр., млн грн

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, млн грн		Відносне відхилення, %	
				2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Грошові кошти та еквіваленти	94191	152282	151768	58091	-514	61,66	-0,34
Кредити та аванси банкам	103837	134237	86589	30400	-47648	29,28	-35,48
Кредити клієнтам	68084	92019	112761	23935	20742	35,15	22,54
Інвестиційні цінні папери	239752	271847	375904	32095	104057	13,39	38,27
Поточні податкові активи	9079	4	5	-9075	1	-99,96	25,00
Інвестиційна нерухомість	2155	2340	2005	185	-335	8,58	-14,32
Основні засоби	5308	5202	5243	-106	41	-2,00	0,79
Нематеріальні активи	1392	1566	1575	174	9	12,50	0,57
Відстрочені податкові активи	1100	1952	1629	852	-323	77,45	-16,55
Інші фінансові активи	6507	9504	13520	2997	4016	46,06	42,25

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Інші нефінансові активи	9189	9095	9330	-94	235	-1,02	2,58
Непоточні активи групи вибуття	64	20	1008	-44	988	-68,75	4940,00
Усього активів	540658	680068	761530	139410	81462	25,80	11,98

Джерело: розраховано на основі Дод. Б, В, Д, Е, Ж, З

Упродовж 2022–2024 рр. спостерігалось стійке зростання загального обсягу активів АТ КБ «ПриватБанк»: із 540658 млн грн у 2022 р. до 680068 млн грн у 2023 р. та 761530 млн грн у 2024 р., що відповідає приросту на 25,80 % у 2023 р. та 11,98 % у 2024 р.

Одним із ключових факторів зростання стали інвестиційні цінні папери, обсяг яких збільшився з 239752 млн грн у 2022 р. до 271847 млн грн у 2023 р. (на 13,39 %), а у 2024 р. досягнув 375904 млн грн (приріст 38,27 % порівняно з 2023 р.).

Вагоме збільшення спостерігалось за статтею кредитів клієнтам, яка зросла з 68084 млн грн у 2022 р. до 92019 млн грн у 2023 р. та 112761 млн грн у 2024 р., що на 35,15 % більше ніж у 2022 р. та 22,54 % більше ніж у 2023 р., що характеризує поступове відновлення кредитної активності та зміцнення довіри клієнтів до банківського сектору.

Водночас кредити та аванси банкам у 2024 р. зменшилися до 86589 млн грн порівняно з 134237 млн грн у 2023 р. (зниження на 35,48 %), що може свідчити про перерозподіл ресурсів на користь більш дохідних або стратегічно важливих напрямів. Схожий ефект спостерігався за інвестиційною нерухомістю, яка зменшилася на 14,32 % у 2024 р. порівняно з 2023 р.

Відстрочені податкові активи демонстрували зниження на 16,55 % у 2024 р., тоді як інші фінансові активи зросли на 42,25 %, що вказує на диверсифікацію структури активів.

Найбільш різкі зміни зафіксовано щодо непоточних активів групи вибуття, обсяг яких збільшився з 20 млн грн у 2023 р. до 1008 млн грн у 2024 р., що становить приріст 4940,00 % та зумовлено появою активів, утримуваних для продажу.

Таблиця 2.3

**Аналіз динаміки зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2022-2024 рр.,
млн грн**

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, млн грн		Відносне відхилення, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Кошти клієнтів	471863	555371	621397	83508	66026	17,71	11,89
Інші залучені кошти	128	2630	6199	2502	3569	1956,25	135,74
Поточні податкові зобов'язання	3	25791	21560	25788	-4231	859600,00	-16,41
Інші фінансові зобов'язання	2647	3056	4104	409	1048	15,45	34,32
Забезпечення	5804	5438	6013	-366	575	-6,30	10,58
Інші нефінансові зобов'язання	2274	2750	2887	476	137	20,93	4,98
Усього зобов'язань	482719	595036	662160	112317	67124	23,26	11,28

Джерело: розраховано на основі Дод. Б, В, Д, Е, Ж, З

Загальна сума зобов'язань збільшилася з 482719 млн грн у 2022 р. до 595036 млн грн у 2023 р. та 662160 млн грн у 2024 р., що відповідає приросту на 23,26 % і 11,28 % відповідно. Динаміка відображає підвищення довіри клієнтів та зростання обсягів залучених коштів в умовах воєнного періоду.

Основним джерелом приросту зобов'язань залишалися кошти клієнтів, які у 2024 р. досягли 621397 млн грн, що на 17,71 % більше ніж у 2023 р. та на 11,89 % більше ніж у 2022 р. Певне підвищення спостерігалось і в сегменті інших залучених коштів, які у 2024 р. збільшилися до 6199 млн грн порівняно з 2630 млн грн у 2023 р. та 128 млн грн у 2022 р., що відображає активніші запозичення на внутрішньому ринку.

Разом з тим окремі статті продемонстрували значні коливання. Так, поточні податкові зобов'язання зросли з 3 млн грн у 2022 р. до 25791 млн грн у 2023 р., а в 2024 р. зменшилися до 21560 млн грн. Зростання інших фінансових зобов'язань до 4104 млн грн у 2024 р. супроводжувалося приростом на 15,45 % у 2023 р. та 34,32 % у 2024 р., що може бути пов'язано з розширенням спектра операцій та збільшенням обсягів розрахункових зобов'язань.

У складі забезпечень простежувалася змішана динаміка. Загальний обсяг

забезпечень у 2024 р. досяг 6013 млн грн, що на 10,58 % більше ніж у 2023 р., але на 6,30 % менше ніж у 2022 р. Інші нефінансові зобов'язання зростали помірно: з 2274 млн грн у 2022 р. до 2750 млн грн у 2023 р. та 2887 млн грн у 2024 р., що відповідає приросту 20,93 % та 4,98 %, що може бути пов'язано з розширенням операційної діяльності та збільшенням обсягів розрахунків із постачальниками та контрагентами.

Таблиця 2.4

**Аналіз динаміки власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк»
за 2022-2024 рр., млн грн**

Стаття	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, млн грн		Відносне відхилення, %	
				2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Статутний капітал	206060	206060	206060	0	0	0,00	0,00
Емісійний дохід	23	23	23	0	0	0,00	0,00
Інші резерви	-15141	-1714	2585	13427	4299	88,71	250,83
Результат від операцій з акціонером	12174	12174	12174	0	0	0,00	0,00
Резерви та інші фонди банку	11449	12959	14847	1510	1888	13,19	14,57
Накопичений дефіцит	-156628	-144472	-136322	12156	8150	7,76	5,64
Частки, що не контролюють	2	2	3	0	1	0,00	50,00
Усього власний капітал	57939	85032	99370	27093	14338	46,77	16,86

Джерело: розраховано на основі Дод. Б, В, Д, Е, Ж, З

Згідно даних табл. 2.4, загальний обсяг власного капіталу банку зріс з 57939 млн грн у 2022 р. до 85032 млн грн у 2023 р. та 99370 млн грн у 2024 р., що відповідає приросту 46,77 % у 2023 р. та 16,86 % у 2024 р.

Основу власного капіталу традиційно формує статутний капітал, величина якого залишалася незмінною протягом аналізованого періоду й становила 206060 млн грн. Аналогічну стабільність продемонстрував і емісійний дохід, який упродовж трьох років становив 23 млн грн.

Вагомі структурні зрушення спостерігалися у статті «Інші резерви», значення яких істотно коливалося: від -15141 млн грн у 2022 р. до -1714 млн грн у 2023 р. та 2585 млн грн у 2024 р. Перехід до позитивного значення у 2024 р. характеризує

відновлення резервного потенціалу та позитивні результати переоцінок і формування резервних фондів.

Стабільним залишався показник результату від операцій з акціонером, що протягом усіх трьох років становив 12174 млн грн. Поступове зростання продемонстрували резерви та інші фонди банку, обсяг яких збільшився з 11449 млн грн у 2022 р. до 12959 млн грн у 2023 р. та 14847 млн грн у 2024 р., що відповідно на 13,19 % і 14,57 % більше ніж у попередніх періодах.

Стаття «Накопичений дефіцит» характеризувалася поступовим зменшенням від'ємного значення: з -156628 млн грн у 2022 р. до -144472 млн грн у 2023 р. та -136322 млн грн у 2024 р.

Зростання сукупного власного капіталу до 99370 млн грн у 2024 р. вказує на посилення здатності банку покривати ризики, відповідність пруденційним вимогам та посилення фінансової стійкості.

Таблиця 2.5

Аналіз основних показників результатів діяльності АТ КБ «ПриватБанк» за 2022-2024 рр., млн грн

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, млн грн		Відносне відхилення, %	
				2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Чистий процентний дохід	39920	59620	66888	19700	7268	49,34	12,18
Чистий комісійний дохід	32441	46602	46602	14161	0	43,65	0,00
Прибуток до оподаткування	34740	72877	81165	38137	8288	109,79	11,37
Прибуток за рік	30254	37857	40273	7603	2416	25,13	6,38
Інший сукупний дохід	19270	13450	4369	-5820	-9081	-30,20	-67,53
Сукупний дохід	19270	51307	44643	32037	-6664	166,19	-12,99

Джерело: розраховано на основі Дод. Б, В, Д, Е, Ж, З

У 2022–2024 рр. фінансові результати АТ КБ «ПриватБанк» відзначалися стійким зростанням прибутковості та зміцненням операційної ефективності. Чистий процентний дохід збільшився з 39920 млн грн у 2022 р. до 59620 млн грн у 2023 р. та 66888 млн грн у 2024 р., що відповідало приросту 49,34 % у 2023 р. та 12,18 % у 2024 р.

Позитивна динаміка спостерігалася також за чистим комісійним доходом, який зріс з 32441 млн грн у 2022 р. до 46602 млн грн у 2023 р. (приріст 43,65 %) і зберіг це значення у 2024 р. Комісійні доходи залишаються стабільним джерелом формування прибутку та відображають активне використання банківських послуг клієнтами.

Прибуток до оподаткування продемонстрував зрістання: із 34740 млн грн у 2022 р. до 72877 млн грн у 2023 р. та 81165 млн грн у 2024 р., що становило 109,79 % зростання у 2023 р. та 11,37 % у 2024 р. Паралельно зростання прибутку за рік, що вказує на стабільну здатність банку формувати значні фінансові результати навіть в умовах високої макроекономічної невизначеності.

Суттєві коливання простежувалися у статті іншого сукупного доходу. Його обсяг зменшився з 19270 млн грн у 2022 р. до 13450 млн грн у 2023 р. (на 30,20 %), а в 2024 р. скоротився до 4369 млн грн (падіння на 67,53 %).

Сукупний дохід банку у 2023 р. досяг 51307 млн грн, що на 166,19 % більше ніж у 2022 р., тоді як у 2024 р. він зменшився до 44643 млн грн (на 12,99 % менше ніж у 2023 р.). Незважаючи на зниження, сукупний дохід у 2024 р. перевищує докризовий рівень, що відображає загальну позитивну динаміку операційного та процентного результату.

Отже, АТ КБ «ПриватБанк» – універсальний банк, який надає повний спектр фінансових послуг як корпоративним клієнтам, так і фізичним особам. Упродовж останніх років банк утримує лідерські позиції за обсягом активів, клієнтської бази та фінансових результатів, що зумовлено розвиненою інфраструктурою, високим рівнем цифровізації та широким портфелем банківських продуктів. Стійкі показники діяльності підтверджують здатність банку ефективно адаптуватися до макроекономічних змін і забезпечувати стабільність обслуговування клієнтів навіть в умовах підвищених ризиків.

2.2. Аналіз дотримання основних пруденційних нормативів Національного банку України в АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 рр.

Система пруденційного регулювання, запроваджена Національним банком України, є ключовим механізмом забезпечення стійкості банківського сектору та мінімізації системних ризиків.

Нормативи капіталу, ліквідності, концентрації кредитного ризику та інші регулятивні показники формують основу контролю за фінансовим станом банків і визначають межі їхньої ризикової поведінки [32]. Для системно важливих установ вимоги НБУ є особливо вагомими, оскільки їхня стабільність безпосередньо впливає на функціонування платіжної системи, довіру вкладників та фінансову безпеку держави.

АТ КБ «ПриватБанк» як найбільший банк України та повністю державний актив відіграє визначальну роль у підтриманні фінансової стабільності країни, що зумовлює необхідність детального аналізу дотримання ним пруденційних нормативів у динаміці.

Період 2022–2024 рр. характеризується високим рівнем макроекономічної волатильності, воєнними ризиками, зміною клієнтської поведінки та посиленням регуляторних вимог [36; 37]. У цих умовах оцінка відповідності банку вимогам НБУ дає змогу встановити реальний рівень стійкості, якість управління ризиками та здатність установи підтримувати достатній рівень капіталу й ліквідності.

У табл. 2.6 представлено динаміку пруденційних нормативів НБУ АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 рр.

Згідно даних табл. 2.6, динаміка пруденційних нормативів АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. характеризується стабільним виконанням ключових вимог НБУ та достатнім рівнем фінансової стійкості. Регулятивний капітал у всі роки перевищував мінімальний поріг, що забезпечувало банку розширені можливості для операційної діяльності. Збільшення капіталу у 2023 р. пов'язано зі зростанням фінансового результату та коригуванням вартості активів, а зниження у 2024 р. не створювало ризиків недотримання нормативів.

Таблиця 2.6

**Динаміка пруденційних нормативів НБУ АТ КБ «ПриватБанк» за
2022–2024 рр.**

Показник	2022	2023	2024	Дотримано / не дотримано
Н1, тис. грн	54253488	64843346	59941723	дотримано
Н2	23,78	21,75	-	дотримано у 2022-2023 рр.
Н3	11,90	10,88	-	дотримано у 2022-2023 рр.
Н _{РК} , %	-	-	14,96	дотримано у 2024 р.
Н _{К1} , %	-	-	14,96	дотримано у 2024 р.
Н _{ОК1} , %	-	-	14,96	дотримано у 2024 р.
Н7, %	6,37	5,47	6,69	дотримано
Н8, %	0,00	0,00	0,00	дотримано
Н9, %	0,00	0,00	0,02	дотримано
Н11, %	0,00	0,00	0,04	дотримано
Н12, %	0,00	0,00	0,05	дотримано
Л13-1, %	92,5844	88,7571	105,9909	не дотримано
Л13-2, %	1,3178	0,6985	0,0865	дотримано
LCR _{ВВ} , %	311,0103	462,8319	349,4621	дотримано
LCR _{ІВ} , %	260,1245	266,0898	306,3825	дотримано
NSFR, %	182,2410	185,2109	128,2174	дотримано

Джерело: складено на основі Дод. К

Аналіз дотримання пруденційних нормативів АТ «А-БАНК» у 2022–2024 рр. свідчить про загалом високий рівень фінансової стійкості та відповідність вимогам Національного банку України. Значення нормативу Н1 протягом усього періоду суттєво перевищували мінімально встановлений рівень, що підтверджує наявність достатнього капітального запасу для покриття ризиків, незважаючи на його певне скорочення у 2024 р.

Показники достатності капіталу (Н_{РК}, Н_{К1}, Н_{ОК1}) зберігали значення вище нормативних у 2024 р. Водночас рівень цих коефіцієнтів залишається безпечним і свідчить про здатність банку абсорбувати потенційні збитки. Нормативи концентрації кредитного ризику (Н7–Н9) дотримувалися з істотним запасом, що відображає диверсифіковану структуру кредитного портфеля та обмежений обсяг операцій з пов'язаними особами.

Інвестиційні нормативи (Н11, Н12) протягом більшої частини періоду мали мінімальні значення, що вказує на обережну інвестиційну політику банку. Показники валютного ризику (Л13-1, Л13-2) характеризуються різноспрямованою

динамікою: норматив ЛІЗ-1 не виконується, але банк впроваджує заходи та посилює контроль за валютною позицією [29].

Показники ліквідності (LCR_{BB} , LCR_{IB}) істотно перевищували нормативні вимоги, забезпечуючи значний запас короткострокової ліквідності. Значення NSFR залишалися вищими за мінімальний рівень, хоча їх зниження у 2024 р. відображає зростання навантаження на довгострокову ресурсну базу внаслідок активного кредитування.

Узагальнений аналіз демонструє стабільний фінансовий профіль АТ КБ «ПриватБанк». Банк підтримував високий рівень капіталізації, утримував значні резерви ліквідності та ефективно керував валютними і кредитними ризиками. Показники у всіх основних групах нормативів характеризуються перевищенням мінімальних вимог, що формує надійний запас стійкості навіть в умовах підвищеної макроекономічної невизначеності..

Проведемо аналіз волатильності пруденційних нормативів АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 рр. У дослідженні волатильність нормативів НБУ визначено як амплітуду коливання показника відносно його середнього значення за період. Дана оцінка дозволяє охарактеризувати ступінь стабільності регулятивних параметрів банку та оцінити ризики їх потенційного відхилення у майбутньому.

Для розрахунку волатильності використовувалась формула [1, с. 77]:

$$\text{Волатильність} = \frac{\max(X) - \min(X)}{\bar{X}} * 100\% \quad (2.1)$$

де, $\max(X)$ – максимальне значення показника за період; $\min(X)$ – мінімальне значення; \bar{X} – середнє значення.

Для оцінки рівня волатильності пруденційних нормативів НБУ використовувалась наступна класифікація:

- низька – до 10 %;
- помірна – 10–25 %;
- середня – 25–40 %;

- висока – понад 40 %.

У табл. 2.7 та на рис. 2.1, представлено оцінку волатильності пруденційних нормативів НБУ АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 рр.

Волатильність показників H_{PK} , H_{K1} та H_{OK1} не розраховується у зв'язку з відсутністю динамічного ряду.

Таблиця 2.7

Волатильність пруденційних нормативів НБУ АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 рр.

Показник	Амплітуда (A)	Середнє (Avg)	Волатильність, %	Рівень волатильності
H1, тис. грн	1056958	59724185,7	17,75	низька
H7, %	1,22	6,18	19,74	помірна
H8, %	0,00	0,00	0,00	відсутня
H9, %	0,02	0,01	200,00	висока
H11, %	0,04	0,01	400,00	висока
H12, %	0,05	0,02	250,00	висока
L13-1, %	17,32	95,77	18,08	помірна
L13-2, %	1,23	0,70	176,42	висока
LCRBВ, %	151,82	374,43	40,55	висока
LCRIB, %	46,14	277,04	16,65	помірна
NSFR, %	53,94	155,76	34,63	висока

Джерело: розраховано на основі Дод. К

Приклад розрахунків показників.

Середнє значення $H1 = (64843346 + 54253488 + 59941723) / 3 = 59679519$ тис.

грн

Амплітуда коливання = $64843346 - 54253488 = 10589858$ тис. грн

$$\text{Волатильність } H1 = \frac{64843346 - 54253488}{59679519} * 100\% = 17,75\%$$

Отже, рівень волатильності показника $H1$ можна охарактеризувати як помірний, що свідчить про відносну стабільність обсягів регулятивного капіталу банку впродовж аналізованого періоду. Виявлені коливання зумовлені, передусім, динамікою фінансового результату, періодичною переоцінкою активів, зміною структури ризик-вагових позицій, а також впливом макроекономічних факторів: інфляційних процесів, волатильністю валютного ринку та загальними умовами

функціонування фінансової системи в умовах воєнної економіки.

Попри наявні коливання, АТ КБ «ПриватБанк» демонструє високий запас фінансової стійкості, підтримуючи обсяг регулятивного капіталу більш ніж утричі вищим за встановлений Національним банком України мінімально допустимий рівень. Надлишкова капіталізація є індикатором здатності банку поглинати потенційні збитки, своєчасно реагувати на зміни ризикового середовища та забезпечувати безперервність операційної діяльності навіть за умов підвищеної турбулентності ринку.

Волатильність наступних пруденційних нормативів НБУ АТ КБ «ПриватБанк» розраховано за аналогією.

Помірний рівень волатильності показника Н7 (норматив великих кредитних ризиків) відображає послідовність і керованість політики АТ КБ «ПриватБанк» у сфері обмеження концентрації кредитного портфеля. Обмежена амплітуда коливань цього нормативу свідчить про відсутність різких змін у структурі великих кредитних експозицій та підтверджує зважений підхід банку до розподілу ризиків між позичальниками. Отримана динаміка характеризує ефективність внутрішніх лімітів кредитування та дотримання принципів диверсифікації, що знижує вразливість банку до дефолтів окремих великих контрагентів.

Нормативи Н9, Н11 та Н12 характеризуються формально високими показниками волатильності, що зумовлено низьким середнім рівнем цих коефіцієнтів у попередні роки та незначною абсолютною величиною їх змін. Фактичні коливання зазначених нормативів не мають суттєвого впливу на загальний рівень фінансової стійкості банку та не свідчать про зростання системних ризиків. Водночас їх динаміка відображає чутливість операцій з пов'язаними особами до змін у балансі та регуляторному середовищі, що обґрунтовує необхідність постійного контролю з боку ризик-менеджменту з метою запобігання надмірній концентрації таких операцій.

Показники довгострокової ліквідності L13-1 та L13-2 демонструють диференційований характер волатильності. Помірна мінливість нормативу L13-1 свідчить про відносну збалансованість активів і зобов'язань за строками погашення

та стабільність довгострокової ресурсної бази банку [28]. Високий рівень волатильності показника L13-2 зумовлений якісними структурними зрушеннями у системі управління ліквідністю, зокрема переходом від недотримання нормативного значення у 2022 році до його впевненого виконання у 2024 році. Отримані результати відображають підвищення ефективності управління строковими розривами та зменшення ризиків дефіциту довгострокових ресурсів.

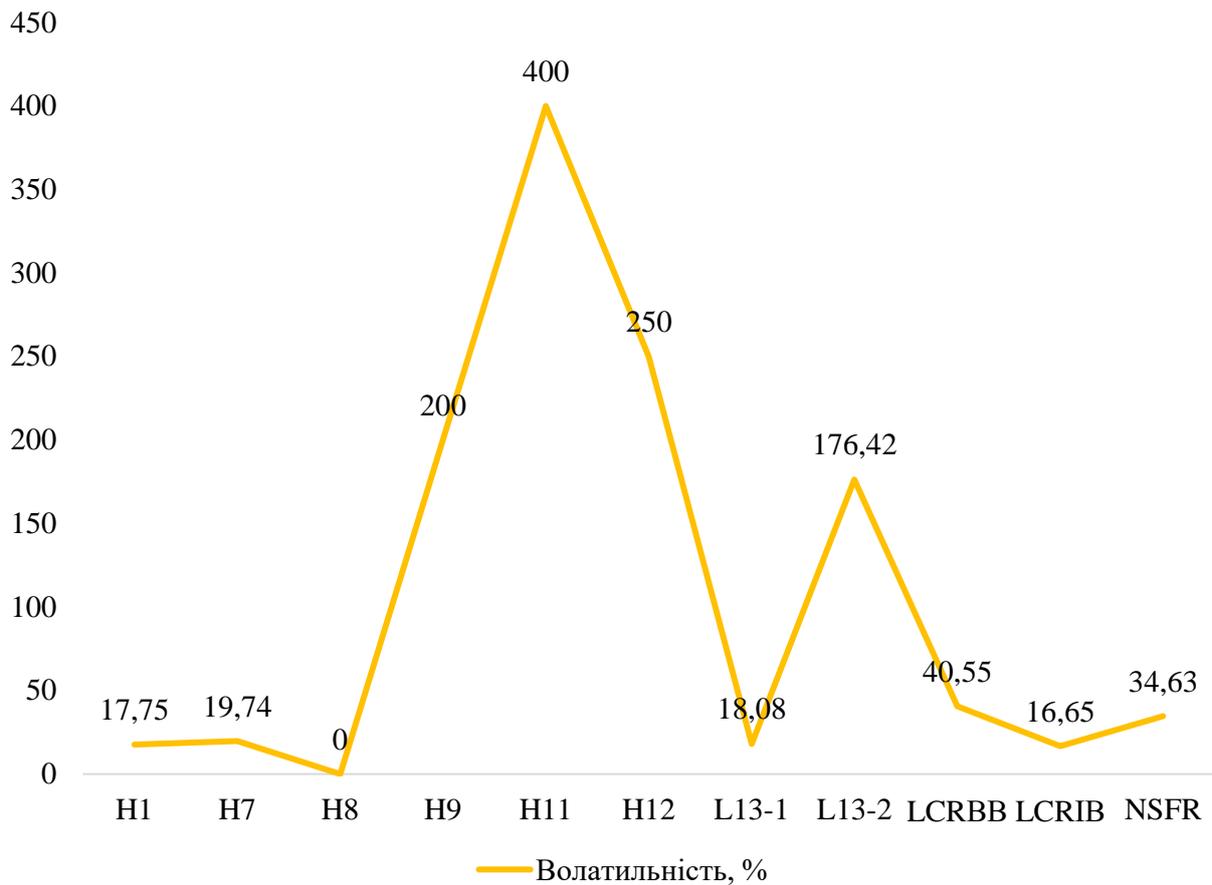

Рис. 2.1. Волатильність пруденційних нормативів НБУ АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 рр.

Джерело: розраховано на основі Дод. К

Нормативи покриття ліквідністю LCRBB, LCRIB та NSFR характеризуються переважно помірною та високою волатильністю, що пояснюється активною адаптацією ліквідної позиції АТ КБ «ПриватБанк» до змін у депозитній базі, обсягах високоліквідних активів і коливань ринкових процентних ставок. Високі середні значення зазначених показників, які суттєво перевищують мінімальні вимоги Національного банку України, свідчать про наявність значного запасу

ліквідності, що у свою чергу, забезпечує здатність банку своєчасно виконувати зобов'язання навіть в умовах підвищеної макрофінансової нестабільності та підтверджує ефективність обраної моделі управління ліквідністю.

Узагальнюючи результати аналізу, можна зробити висновок, що висока волатильність окремих пруденційних нормативів не має системного характеру та не свідчить про погіршення фінансової стійкості банку. Загальна динаміка показників відображає адаптивну модель управління капіталом і ліквідністю АТ КБ «ПриватБанк» в умовах підвищеної економічної невизначеності, за якої дотримання регуляторних вимог забезпечується з достатнім запасом міцності.

У підсумку встановлено, що впродовж 2022–2024 рр. АТ КБ «ПриватБанк» зберігав стійке фінансове становище, підтримував достатній рівень капіталу, ліквідності та здійснював ефективний контроль за основними видами ризиків. Отримані результати підтверджують статус банку як надійної системно важливої установи, здатної забезпечувати стабільну діяльність навіть в умовах невизначеності та підвищеної турбулентності економічного середовища.

2.3. Оцінка фінансової стійкості та ризик-профілю банку відповідно до вимог Базельського комітету

Система банківського регулювання, сформована Базельським комітетом з банківського нагляду, визначає глобальні підходи до забезпечення стійкості банківських установ та мінімізації системних ризиків. Стандарти Basel II та Basel III встановлюють принципи оцінювання достатності капіталу, ліквідності, якості управління ризиками та здатності банку функціонувати в умовах макроекономічних шоків. На відміну від нормативів Національного банку України, що регламентують мінімальні вимоги щодо капіталу та ліквідності, рекомендації Базеля мають комплексний характер і охоплюють не лише кількісні показники, але й якісні аспекти корпоративного управління, процедур внутрішнього контролю та стратегічного планування.

В Україні впровадження Basel III здійснюється поступово відповідно до

стратегічних документів НБУ, включаючи положення про ІСААР/ІЛААР [38; 43]. Концепція Basel III ґрунтується на трьох взаємопов'язаних компонентах («трьох стовпах») [38]:

1) Pillar 1 – мінімальні вимоги до капіталу. Оцінюється достатність капіталу для покриття трьох основних видів ризиків: кредитного; ринкового; операційного. Визначаються ризик-вагові активи (RWA) та капітальні коефіцієнти: CET1 ratio, Tier 1 ratio, Total Capital ratio.

2) Pillar 2 – наглядова оцінка (SREP) і внутрішні процеси (ІСААР, ІЛААР). Механізм охоплює: бізнес-модель банку; систему управління ризиками; стратегію капіталізації; ліквідність; корпоративне управління.

3) Pillar 3 – ринкова дисципліна передбачає обов'язкове, системне та прозоре розкриття інформації про структуру і рівень ризиків, достатність і якість капіталу, а також ефективність системи ризик-менеджменту з метою забезпечення поінформованості учасників фінансового ринку, підвищення довіри інвесторів, вкладників і контрагентів та формування додаткового механізму зовнішнього контролю за фінансовою стійкістю й поведінкою банківських установ.

Розпочнемо з оцінки структури власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за 2022–2024 рр. (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

**Структура власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк»
у 2022–2024 рр., млн грн**

Стаття капіталу	2022	2023	2024	Темп приросту, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023
Статутний капітал	206060	206060	206060	0,00	0,00
Емісійний дохід	23	23	23	0,00	0,00
Інші резерви / результати від операцій з акціонером	12114	12174	12174	0,49	0,00
Резерви та інший фонд банку	12959	14847	14847	14,59	0,00
Нерозподілений дефіцит	-144673	-144472	-136322	-0,14	5,63
Загальна сума власного капіталу	57939	85032	99370	46,80	16,86

Джерело: розраховано на основі Дод. Б, В, Д, Е, Ж, З

Проведений аналіз динаміки складових власного капіталу АТ КБ

«ПриватБанк» засвідчує стійку тенденцію до його зростання та покращення якості капітальної бази відповідно до вимог Basel III. Найбільш відчутний приріст відбувся у 2023 році, коли загальний обсяг власного капіталу збільшився на 46,8 %, що стало результатом позитивних фінансових результатів, нарощення резервів та ефективного управління структурою балансу. У 2024 році темп зростання дещо уповільнився, однак приріст на рівні 16,86 % підтверджує стабільність капіталізаційних процесів і здатність банку підтримувати високий рівень фінансової стійкості навіть в умовах підвищеної волатильності економічного середовища.

Одним із ключових факторів покращення капітальної позиції стало зростання резервів та фонду банку на 14,59 % у 2023 році, це, у свою чергу, сприяло підвищенню питомої ваги високоякісного капіталу першого рівня (СЕТ1), який є визначальним елементом достатності капіталу за стандартами Basel III. Зміцнення резервної бази забезпечило додатковий захист від кредитних та ринкових ризиків, що особливо важливо в умовах воєнної економіки та нестабільності фінансових ринків.

Важливим позитивним аспектом є також поступове скорочення нерозподіленого дефіциту у 2023–2024 рр. Попри те що банк продовжує працювати з від’ємним значенням нерозподіленого фінансового результату попередніх періодів, його зменшення на 0,14 % у 2023 році та на 5,63 % у 2024 році свідчить про покращення операційної діяльності, зростання ефективності управління ризиками та зниження навантаження на капітал у майбутніх періодах, що є ознакою оздоровлення фінансової бази та створює потенціал для подальшого підвищення капітальних коефіцієнтів.

Таким чином, слід додати, що структура та динаміка власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. демонструють значне посилення фінансової стійкості банку, збільшення частки високоякісного капіталу та поглиблення захисного буфера відповідно до стандартів Basel III.

Далі розглянемо динаміку капітальних коефіцієнтів АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. за стандартами Basel III (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Динаміка капітальних коефіцієнтів АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. за стандартами Basel III

Показник	2022	2023	2024	Мінімальна вимога Basel III	Темп зміни, %	
					2023/2022	2024/2023
СЕТ1 Ratio, %	19,8	18,5	15,7	≥ 4,5% + буфери	-6,6	-15,1
Tier 1 Ratio, %	19,8	18,5	15,7	≥ 6,0%	-6,6	-15,1
Total Capital Ratio, %	19,8	18,5	15,7	≥ 8,0%	-6,6	-15,1
Буфер консервації капіталу	Виконується	Виконується	Виконується	2,5%	-	-
Буфер системної важливості	Виконується	Виконується	Виконується	1–2%	-	-

Джерело: розраховано на основі Дод. Б, В, Д, Е, Ж, З

Згідно даних табл. 2.9, капітальні коефіцієнти АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. демонструють стабільно високі значення порівняно з вимогами Basel III. Найбільш комфортний рівень спостерігався у 2022 році (близько 19,8 %), однак у 2023–2024 рр. коефіцієнти дещо знизилися через збільшення ризик-вагових активів та активізацію кредитування. Попри зменшення, у 2024 році значення СЕТ1, Tier 1 і Total Capital Ratio становили близько 15,7 %, що більш ніж удвічі перевищує мінімальні міжнародні стандарти.

Дотримання буфера консервації капіталу та буфера системної важливості свідчить про здатність банку підтримувати належний рівень фінансової стійкості навіть у періоди підвищеної макроекономічної турбулентності.

Далі перейдемо до оцінки кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк» відповідно до вимог Basel III. Для початку розглянемо показники кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк» у 2022-2024 рр. (табл. 2.10).

Якість кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. демонструє стійку тенденцію до покращення, що відповідає вимогам Basel III щодо зниження частки проблемних активів та підвищення ефективності управління ризиками.

Таблиця 2.10

Показники кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк»

Рік	Частка NPL, %	Темп зміни, %	Коментар
2022	70,6	-	Високий рівень, вплив воєнних факторів та історична проблема портфеля
2023	60,8	-13,9	Значне скорочення за рахунок списань, покращення якості портфеля
2024	55,5	-8,7	Подальша стабілізація, зменшення частки проблемних активів

Джерело: [18]

У 2022 році рівень непрацюючих кредитів становив 70,6 %, що є типовим для державних банків України через значний обсяг історичного проблемного портфеля та вплив воєнних ризиків. Проте вже у 2023 році частка NPL скоротилася до 60,8 %, тобто зменшилася на 13,9 % порівняно з попереднім роком.

У 2024 році частка непрацюючих кредитів продовжила знижуватися й досягла 55,5 %, що становить додаткове скорочення на 8,7 %. Така динаміка є позитивною з огляду на макрофінансову нестабільність та підвищені ризики кредитування в умовах воєнного часу. Покращення якості портфеля підтримувалося високим рівнем резервування (coverage ratio понад 100 %), що відповідає вимогам МСФЗ 9 та забезпечує достатній буфер для покриття можливих збитків.

Систематичне зменшення частки NPL у 2022–2024 рр. підтверджує здатність банку поступово оздоровлювати кредитний портфель і знижувати навантаження на капітал, що безпосередньо впливає на зменшення RWA та покращує капітальні коефіцієнти за Basel III.

АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. демонстрував поступове зниження кредитного ризику. Зменшення NPL з 70,6 % до 55,5 % за три роки відображає поліпшення процесів управління заборгованістю, ефективну роботу з проблемним портфелем і підвищення стійкості до дефолтних ризиків.

У межах підходів Базельського комітету кредитний ризик може оцінюватися через такі параметри [45]:

- PD (Probability of Default) – ймовірність дефолту позичальника;

- LGD (Loss Given Default) – частка збитків банку у разі дефолту;
- EAD (Exposure at Default) – експозиція під ризиком на момент дефолту.

Банки, які застосовують внутрішньорейтингові моделі (IRB-підхід), розраховують ці показники на основі внутрішніх статистичних моделей. В Україні комерційні банки, включно з АТ КБ «ПриватБанк», застосовують стандартизований підхід, тому офіційні значення PD, LGD та EAD не публікуються та не використовуються у формальних розрахунках капіталу.

Разом з тим, аналіз динаміки кредитного портфеля та частки NPL дає змогу зробити узагальнення щодо загальних тенденцій кредитного ризику. Зменшення частки непрацюючих кредитів із 70,6 % у 2022 р. до 55,5 % у 2024 р. свідчить про покращення платіжної дисципліни позичальників та результативність процедур реструктуризації, що може опосередковано відображати зниження середнього рівня ймовірності дефолту (PD). Наявність забезпечення за корпоративними кредитами відповідно зменшує потенційний рівень втрат у разі дефолту (LGD). Зростання обсягу кредитного портфеля у 2023–2024 рр. зумовлює підвищення експозиції під ризиком (EAD), що є типовим для банків, які відновлюють активну кредитну діяльність.

Узагальнення методологічних аспектів PD, LGD та EAD не замінює офіційних розрахунків, проте дає змогу оцінити загальний вектор змін ризиковості кредитного портфеля відповідно до підходів Basel III [38].

Оцінка ринкового ризику АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. характеризується помірним рівнем та перебуває під ефективним контролем відповідно до вимог Basel III. Основними джерелами цього ризику є коливання валютного курсу, динаміка процентних ставок та зміни вартості фінансових інструментів у портфелі банку. Протягом аналізованого періоду банк підтримував незначну відкриту валютну позицію та дотримувався нормативів НБУ щодо лімітів на довгу й коротку позиції, що знижувало чутливість до курсових коливань. Скорочення довгої валютної позиції у 2023–2024 рр. додатково зменшило вплив валютного ризику на капітал і фінансовий результат.

Ризик зміни процентних ставок також залишався контрольованим завдяки структурі активів і зобов'язань банку, які переважно мають короткостроковий характер та можуть оперативно реагувати на зміни монетарної політики, що забезпечує стійкість чистого процентного доходу та економічної вартості капіталу навіть у періоди суттєвих коливань облікової ставки НБУ. У свою чергу, портфель цінних паперів АТ КБ «ПриватБанк» сформований переважно з маловолатильних інструментів – державних облігацій та депозитних сертифікатів НБУ.

Загалом ринковий ризик АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. можна охарактеризувати як прийнятний та добре диверсифікований. Банк застосовує стандартизований підхід Basel III, що забезпечує прозорість оцінювання ринкових експозицій і достатність капіталу для покриття можливих збитків. Низький рівень ринкової волатильності активів, збалансована валютна політика та адаптивність процентної структури підтверджують здатність банку ефективно управляти ринковими ризиками в умовах макроекономічної нестабільності.

Охарактеризуємо операційний ризик АТ КБ «ПриватБанк». Операційний ризик охоплює можливість збитків, що виникають унаслідок недоліків внутрішніх процесів, помилок персоналу, збоїв інформаційних систем та зовнішніх подій. Basel III передбачає три підходи до оцінювання операційного ризику: BIA, TSA та AMA, однак в Україні банки використовують спрощені стандартизовані підходи.

Для АТ КБ «ПриватБанк» операційний ризик має особливе значення через масштабну цифрову інфраструктуру, високе навантаження на ІТ-системи та значний обсяг транзакцій. Основними джерелами операційного ризику є ІТ-збої, кіберінциденти, помилки персоналу, технічні відмови, порушення безперервності операцій та збої в роботі платіжних сервісів. Банк використовує систему внутрішніх контролів, картування процесів, ключові індикатори ризику (KRI) та регулярні оцінки ризиків (RCSA), що відповідає кращим практикам Basel III [45].

Наявність розвиненої цифрової інфраструктури підвищує важливість ІТ-ризиків, однак системи резервування та дублювання каналів передачі даних мінімізують імовірність суттєвих операційних збоїв. У комплексі такі підходи забезпечують достатній рівень контролю та знижують імовірність реалізації

операційних ризиків, що підтверджує ефективність операційного ризик-менеджменту АТ КБ «ПриватБанк».

Наступний етап аналізу – оцінка ризику ліквідності. Ризик ліквідності є одним з ключових елементів фінансової стійкості банку та визначає його здатність своєчасно виконувати зобов'язання перед вкладниками і контрагентами. Basel III запроваджує два основних показники, спрямовані на оцінку короткострокової та структурної ліквідності: LCR (Liquidity Coverage Ratio) та NSFR (Net Stable Funding Ratio) [46].

Упродовж 2022–2024 рр. АТ КБ «ПриватБанк» демонстрував високі значення LCR як у національній, так і в іноземній валюті. Показник перевищував мінімально необхідний рівень у кілька разів, що свідчить про здатність банку покривати прогнозовані 30-денні відтоки грошових коштів у разі стресового сценарію. Високі значення зумовлені значною часткою високоліквідних активів у структурі балансу, насамперед ОВДП та депозитних сертифікатів НБУ.

Показник NSFR також залишався вищим за нормативне значення 100 %, що свідчить про збалансованість довгострокових джерел фондування та здатність банку забезпечувати стабільну підтримку активів зі значним строком обороту.

Слід додати, що відповідно до вимог Basel III та регуляторної політики НБУ, системно важливі банки зобов'язані проводити регулярні стрес-тести та підтримувати функціонування системи ICAAP [43].

Девальвація гривні	Макроекономічний шок	Процентний шок	Ліквідний стрес	Кіберінцидент / операційний збій
<ul style="list-style-type: none"> • збільшення валютних ризиків; • переоцінка активів і зобов'язань; • тиск на капітал 	<ul style="list-style-type: none"> • зростання NPL; • збільшення резервів; • зниження прибутковості 	<ul style="list-style-type: none"> • перерозподіл процентного доходу; • зміна вартості фондування 	<ul style="list-style-type: none"> • зниження LCR; • потреба в реалізації HQLA 	<ul style="list-style-type: none"> • тимчасове припинення операцій; • репутаційні втрати; • додаткові витрати

Рис. 2.2. Основні сценарії стрес-тестування та їх вплив на фінансову стійкість АТ КБ «ПриватБанк»

АТ КБ «ПриватБанк» здійснює стрес-тестування за такими групами сценаріїв: різке зростання частки NPL, девальвація гривні, падіння процентних доходів, збільшення відтоку ліквідності та зниження вартості портфеля цінних паперів (див. рис. 2.2).

Результати стрес-тестів використовуються для визначення обсягу капітальних буферів та коригування стратегії управління ризиками.

На підставі проведено аналізу, сформуємо комплексну оцінку ризик-профілю АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Ризик-профіль АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр.

Вид ризику	Характеристика	Основні фактори	Відповідність Basel III
Кредитний ризик	зниження NPL з 70,6 % до 55,5 %	стабілізація портфеля, відновлення економічної активності	відповідає; достатні резерви
Ринковий ризик	помірний рівень	валютні коливання, портфель ОВДП	дотримано
Ліквідний ризик	низький; LCR і NSFR істотно перевищують нормативи	велика частка HQLA	повна відповідність
Операційний ризик	контрольований	ІТ-ризик, кіберзагрози, блекаути,	відповідає TSA
Капітальний ризик	низький	висока частка CET1	надлишковий капітал
Ризик концентрації	низький	диверсифікація роздрібного портфеля	відповідає
Governance-ризик	високий рівень менеджменту та контролю	модель трьох ліній захисту	відповідає кращим практикам

Джерело: [14; 18; 19]

Узагальнення результатів свідчить, що АТ КБ «ПриватБанк» демонструє збалансований ризик-профіль і стабільно відповідає вимогам Basel III та Національного банку України. Значний запас капіталу, висока ліквідність і посилена система внутрішнього контролю забезпечують здатність банку ефективно функціонувати навіть за умов макроекономічної нестабільності та високої турбулентності фінансового середовища.

Отже, можна стверджувати, що АТ КБ «ПриватБанк» підтримує стабільну фінансову стійкість та демонструє ефективний рівень ризик-менеджменту.

Кредитний ризик, який є найбільш вагомим у структурі ризиків банку, поступово знижується внаслідок скорочення частки проблемних активів. Ринковий ризик характеризується помірним рівнем, а ризик ліквідності залишається низьким завдяки високим значенням LCR і NSFR. Операційний ризик перебуває під контролем завдяки розгалуженій системі управління та впровадженню сучасних технологічних рішень.

Структура капіталу банку відповідає вимогам Basel III, а надлишковий рівень капіталізації забезпечує достатній запас міцності для покриття непередбачених збитків. Проведення ICAAP та регулярних стрес-тестів підвищує здатність банку протистояти зовнішнім шокам. Загалом ризик-профіль банку можна охарактеризувати як збалансований, а рівень ризиків – як прийнятний для системно важливої установи.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРУДЕНЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ В АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Проблеми впровадження міжнародних стандартів пруденційного нагляду у вітчизняній банківській системі

Україна, у рамках свого курсу на європейську інтеграцію та забезпечення фінансової стабільності, визначила пруденційний нагляд важливою складовою системи банківського регулювання. Законодавчі акти та стратегічні документи, зокрема Стратегія розвитку фінансового сектору та стратегія НБУ, передбачають поступове наближення національного режиму пруденційного нагляду до міжнародних і стандартів Європейського Союзу. Досягнення цього потребує трансформації правового поля, удосконалення нормативних інструментів нагляду, а також модернізації практики регуляторних процедур НБУ відповідно до кращих міжнародних практик.

У 2015–2021 роках НБУ розпочав активні кроки з імплементації норм Basel III у вітчизняну банківську систему шляхом внесення змін до нормативно-правових актів, які регламентують розрахунок капіталу, достатність коштів і інші пруденційні вимоги [5, с. 149].

Імплементація міжнародних стандартів пруденційного нагляду у національну банківську систему є складним багатовимірним процесом, що виходить за межі формального перенесення регуляторних норм у внутрішнє законодавство. Вона передбачає глибоку трансформацію інституційної архітектури банківського нагляду, зміну підходів до управління ризиками, капіталом і ліквідністю, а також підвищення рівня прозорості та відповідальності банківських установ. У країнах з розвиненими фінансовими ринками такі стандарти формувалися еволюційно, упродовж десятиліть, тоді як для України їх

впровадження відбувається в умовах структурних дисбалансів, макроекономічної нестабільності та підвищених системних ризиків.

Варто зазначити, що впровадження міжнародних пруденційних стандартів в Україні відбувається в умовах воєнного стану та підвищеної ролі держави у банківському секторі, що об'єктивно змінює пріоритети регулятора та структуру ризиків. За таких обставин окремі елементи Basel III, зокрема, вимоги до довгострокової ліквідності, леверидж-обмеження та ризик-орієнтовані моделі – запроваджуються поступово або з адаптацією, що створює розрив між міжнародними стандартами та фактичною наглядовою практикою.

У зв'язку з цим виникає потреба у системному аналізі ключових проблем впровадження міжнародних стандартів пруденційного нагляду в Україні (рис. 3.1).

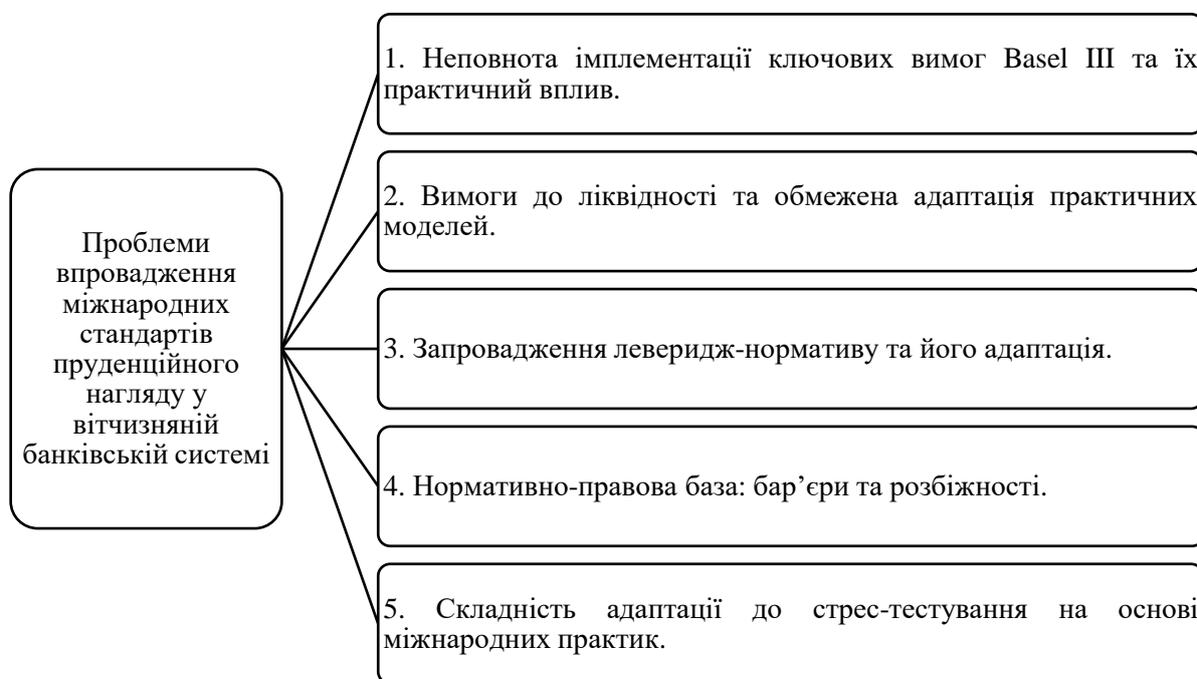

Рис. 3.1. Проблеми впровадження міжнародних стандартів пруденційного нагляду у вітчизняній банківській системі

Джерело: [36]

Охарактеризуємо їх.

1. Неповнота імплементації ключових вимог Basel III та їх практичний вплив. Однією з центральних проблем є часткова імплементація ключових вимог Базельських стандартів у національні нормативи. Хоча вимоги до капіталу та

ліквідності вже були введені, деякі елементи стандартів Basel III досі впроваджуються поетапно.

Зокрема, НБУ встановив вимогу щодо регулятивного капіталу на рівні не менш як 10 % від загального обсягу ризикового експозиції, що відповідає європейським стандартам, але лише у 2025 році це стало чинним для всіх банків після тривалого перехідного періоду.

За 11 місяць 2025 року середнє значення регулятивного показника адекватності капіталу в українських банках становило 16,2 %, що суттєво перевищує мінімально встановлене значення, але значне падіння цього показника в окремих банків призводить до нестабільності в окремих сегментах сектору [36].

Поєднання повної відповідності системно важливих банків установленим пруденційним вимогам із застосуванням перехідних режимів та вибіркового впровадження окремих положень міжнародних стандартів для інших банків призводить до нерівномірності дотримання регуляторних нормативів у межах банківської системи. У результаті ускладнюється формування цілісної та порівняльної оцінки фінансової стійкості сектору й рівня його готовності до поглинання системних шоків.

2. Вимоги до ліквідності та обмежена адаптація практичних моделей. Запровадження Liquidity Coverage Ratio (LCR) та підготовка до впровадження Net Stable Funding Ratio (NSFR) є ключовим кроком у впровадженні стандартів Basel III. LCR є обов'язковим для банків з 2018 року, і встановлює мінімум на рівні 100 %, тобто банки повинні мати достатній запас високоякісних ліквідних активів, щоб покрити чисті очікувані відтоки коштів протягом 30 днів стресу [36].

Однак на практиці оцінювання реального рівня LCR по банківській системі публікується окремо та нерегулярно, що ускладнює аналіз реальної стійкості українських банків до ліквідних шоків. Також, NSFR досі не повністю введений у розрахунки для всіх банків, що створює розрив між найкращими міжнародними практиками та вітчизняною практикою. Часткова відсутність NSFR у наглядовій практиці розглядається як обмеження при оцінці довгострокової ліквідності банків.

За таких умов виконання короткострокових нормативів ліквідності є менш

проблемним для банківських установ, ніж забезпечення належного рівня довгострокової фінансової стабільності в умовах змінної макроекономічної кон'юнктури. Відсутність повноцінної оцінки довгострокової ліквідності ускладнює управління структурою пасивів і джерелами фінансування, що підвищує вразливість банків до структурних та системних ризиків.

3. Запровадження леверидж-нормативу та його адаптація. Ще однією складовою стандартів Basel III є леверидж-норматив (Leverage Ratio) – мінімально допустимий рівень відношення капіталу до загальних активів без коригування на ризик (обмеження має служити додатковим бар'єром від надмірного зростання балансових активів). У 2025 році Національний банк встановив мінімальний леверидж-рівень на рівні 3 % для банків і банківських груп, який набрав чинності з вересня 2025 року [36].

Проте, обмежена поширеність комплексних моделей розрахунку леверидж-нормативу в банках, особливо серед невеликих установ, а також труднощі з обліком ризикових індикаторів призводять до того, що частина банків лише починає адаптувати внутрішні системи управління для регулярного розрахунку цього показника, що впливає на точність наглядових оцінок і на здатність НБУ ефективно здійснювати моніторинг.

4. Нормативно-правова база: бар'єри та розбіжності. Національна нормативно-правова база залишається частково фрагментованою. Хоча Положення про пруденційні вимоги до фінансових компаній було оновлене в 2025 році, включаючи вимоги щодо достатності власного капіталу в межах 10 – 50 млн грн залежно від класу діяльності, ці документи поки що не охоплюють повний спектр міжнародних пруденційних стандартів і не завжди синхронізовані між собою [36].

Через різні терміни набрання чинності та різну юридичну силу окремих нормативних актів інколи складно гарантувати, що всі банки дотримуються актуальних міжнародних вимог одночасно, що підвищує ризик регуляторної невизначеності.

5. Складність адаптації до стрес-тестування на основі міжнародних практик. Стрес-тестування – важливий інструмент пруденційного нагляду, особливо у

контексті оцінки витривалості банків у кризових умовах. У 2025-му НБУ затвердив нову методологію стрес-тестування банків за участю 21 установи, що охоплює 90 % активів усієї банківської системи, із застосуванням як базового, так і адверсного сценаріїв (GDP -3,1 %) – відповідає методикам ЄС та міжнародним практикам [36].

Однак обмежена частота публікації результатів і недостатній рівень деталізації даних у відкритому доступі зменшують прозорість цих тестів для широкої наглядової спільноти, що ускладнює оцінку реальних ризиків у системі.

Отже, проведений аналіз проблем упровадження міжнародних стандартів пруденційного нагляду у вітчизняній банківській системі дає підстави стверджувати, що процес їх імплементації в Україні має неоднорідний характер. НБУ сформовано базову нормативну архітектуру, яка загалом відповідає вимогам Basel III та підходам Європейського Союзу, однак фактичне застосування окремих інструментів пруденційного регулювання залишається обмеженим або диференційованим залежно від типу банківської установи.

Наявні перехідні режими щодо капітальних, ліквідних і леверидж-вимог, неповна інтеграція довгострокових показників ліквідності, а також обмежена глибина використання ризик-орієнтованих моделей управління призводять до нерівномірності дотримання міжнародних стандартів у межах банківського сектору. За таких умов формальна відповідність нормативам не завжди трансформується у реальне підвищення стійкості банків до макроекономічних та фінансових шоків, що знижує ефективність пруденційного нагляду як інструменту запобігання системним ризикам.

Додатковим ускладнюючим чинником є функціонування банківської системи в умовах воєнного стану, високої ролі державних банків та підвищеного регуляторного навантаження, що об'єктивно обмежує швидкість і глибину впровадження окремих елементів міжнародних стандартів. У сукупності зазначені проблеми вказують на необхідність подальшого вдосконалення нормативної бази пруденційного регулювання з урахуванням національної специфіки, але без втрати відповідності міжнародним вимогам.

Таким чином, ефективність пруденційного нагляду в Україні на сучасному

етапі визначається не лише рівнем формальної імплементації стандартів Basel III, а й здатністю нормативної системи забезпечити цілісність, послідовність і прогнозованість регуляторних вимог для всіх учасників банківського ринку.

Відтак, виявлені проблеми імплементації міжнародних стандартів пруденційного нагляду зумовлюють об'єктивну потребу у подальшому вдосконаленні нормативної бази пруденційного регулювання НБУ. Усунення виявлених диспропорцій потребує переходу від фрагментарного запровадження окремих інструментів до системного та ризик-орієнтованого підходу, що поєднує вимоги міжнародних стандартів із реальними умовами функціонування банківської системи України.

3.2. Перспективні напрями вдосконалення нормативної бази пруденційного регулювання НБУ

Подальший розвиток пруденційного регулювання в Україні потребує переходу від етапу базової імплементації міжнародних стандартів до їх системної інтеграції в національну регуляторну модель. Виявлені проблеми нерівномірності застосування вимог, обмеженої глибини ризик-орієнтованого підходу та фрагментарності нормативної бази зумовлюють необхідність її цілеспрямованого вдосконалення. За таких умов ключова роль у формуванні ефективної моделі пруденційного нагляду належить НБУ як регулятору, відповідальному за адаптацію міжнародних стандартів до національної специфіки.

У табл. 3.1 систематизовано проблеми упровадження міжнародних стандартів пруденційного нагляду та представлено напрями удосконалення нормативної бази НБУ.

Опишемо їх детальніше.

1) Поетапна уніфікація пруденційних вимог із чітко визначеними строками завершення адаптаційних періодів. Запропонований напрям передбачає поступове вирівнювання вимог до дотримання міжнародних пруденційних стандартів для всіх груп банків із чіткою фіксацією строків завершення перехідних режимів. Йдеться

не лише про формальне наближення нормативів до стандартів Basel III, а про усунення регуляторної фрагментації, за якої різні категорії банків тривалий час функціонують у відмінних нормативних умовах [4, с. 149]. Поетапність імплементації дозволяє врахувати різний рівень капіталізації, ризик-профілю та операційної складності банків, не створюючи різких шоків для фінансової системи.

Таблиця 3.1

**Систематизація проблем упровадження міжнародних стандартів
пруденційного нагляду та напрямів удосконалення нормативної бази НБУ**

№	Проблема	Нормативний недолік	Перспективний напрям удосконалення	Очікуваний ефект
1	2	3	4	5
1	Нерівномірність дотримання міжнародних пруденційних стандартів банками	Наявність перехідних режимів та диференційованих вимог до різних груп банків	Поетапна уніфікація пруденційних вимог із чітко визначеними строками завершення адаптаційних періодів	Підвищення порівнюваності показників фінансової стійкості та формування єдиного регуляторного поля
2	Обмежена ефективність ризик-орієнтованого нагляду	Формалізований характер застосування SREP та ICAAP, домінування кількісних нормативів	Поглиблення вимог до внутрішніх систем управління ризиками та посилення ролі якісних оцінок	Підвищення чутливості нагляду до реального ризик-профілю банків
3	Недостатня увага до довгострокової ліквідності	Неповна інтеграція показника NSFR у пруденційне регулювання	Нормативне закріплення обов'язковості довгострокових ліквідних стандартів	Зниження структурних дисбалансів активів і пасивів та підвищення стійкості до затяжних шоків
4	Обмежена ефективність леверидж-контролю	Початковий етап впровадження леверидж-нормативу та обмежена практика його застосування	Розширення наглядового використання леверидж-показника як додаткового обмеження ризику	Запобігання надмірному нарощуванню балансових активів та зростанню системних ризиків
5	Недостатня прозорість наглядових оцінок	Обмежений обсяг публічного розкриття результатів стрес-тестування та SREP	Розширення вимог до розкриття агрегованої наглядової інформації	Підвищення довіри до банківської системи та посилення ринкової дисципліни
6	Інституційні та кадрові обмеження регулятора і банків	Нерівномірний рівень аналітичних та методологічних спроможностей	Посилення кадрових вимог і розвиток аналітичних інструментів нагляду	Підвищення якості регуляторних рішень і ефективності пруденційного нагляду

Джерело: [4, с. 149; 8, с. 83; 33, с. 50; 35, с. 189; 44, с. 37; 49]

Очікуваним результатом є підвищення порівнюваності показників

фінансової стійкості банків, формування єдиного регуляторного поля та зниження регуляторного арбітражу. У довгостроковій перспективі це сприятиме підвищенню довіри до банківського сектору та прозорості наглядових рішень НБУ.

2) Поглиблення вимог до внутрішніх систем управління ризиками та посилення ролі якісних оцінок. Даний напрям орієнтований на трансформацію підходів до ризик-орієнтованого нагляду шляхом зміщення акценту з домінування кількісних нормативів до комплексної оцінки якості внутрішніх систем управління ризиками (ICAAP, SREP) [8, с. 83]. Передбачається нормативне закріплення підвищених вимог до корпоративного управління, внутрішнього контролю, ризик-культури та здатності банків ідентифікувати й оцінювати ризики в умовах стресових сценаріїв.

Очікуваний ефект полягає у підвищенні чутливості нагляду до реального ризик-профілю банків, що дозволить своєчасно виявляти приховані структурні дисбаланси, зменшувати регуляторну інерційність та підвищувати превентивний характер пруденційного нагляду.

3) Нормативне закріплення обов'язковості довгострокових ліквідних стандартів. Перспективний напрям удосконалення, пов'язаний із нормативним закріпленням довгострокових ліквідних стандартів, передусім показника NSFR, має принципове значення для підвищення фінансової стійкості банківської системи в середньо- та довгостроковій перспективі. На відміну від короткострокових нормативів ліквідності, які забезпечують здатність банку виконувати зобов'язання у межах обмеженого часового горизонту, NSFR спрямований на оцінку структурної збалансованості активів і пасивів за строками погашення [33, с. 50]. Включення цього показника до регуляторної системи створює умови для поступового переорієнтування банків на більш збалансовану та стійку структуру фінансування.

Нормативне посилення вимог до довгострокової ліквідності стимулює банки до перегляду бізнес-моделей у напрямі більш стабільних джерел фінансування, зокрема строкових депозитів, капіталу та довгострокових боргових інструментів. Водночас це знижує ризики трансформаційного дисбалансу, коли довгострокові активи фінансуються короткими зобов'язаннями, що є однією з ключових причин

банківських криз.

Очікуваним результатом є підвищення стійкості банків до системних і макроекономічних шоків, зменшення ймовірності ланцюгових криз ліквідності та зміцнення довіри до банківського сектору в цілому.

4) Розширення наглядового використання леверидж-показника як додаткового обмеження ризику. Розширення ролі леверидж-коефіцієнта у системі пруденційного нагляду є важливим доповненням до ризик-орієнтованих показників капіталу. На відміну від нормативів, що базуються на ризик-вагових активах, леверидж-показник не залежить від внутрішніх моделей оцінки ризиків і тому виступає універсальним «запобіжником» від надмірного нарощування активів [35, с. 189]. Застосування леверидж-показника в наглядовій практиці створює додатковий аналітичний вимір оцінювання фінансової стійкості, що знижує чутливість результатів до припущень, закладених у ризик-вагові методики.

Наглядове застосування леверидж-показника в ширшому контексті передбачає не лише контроль за мінімальним нормативним значенням, а й його використання у процесі SREP-оцінювання як індикатора агресивності бізнес-моделі банку. У результаті формується аналітична основа для своєчасного реагування регулятора на процеси прискореного балансового зростання та накопичення системних ризиків у банківському секторі.

Очікуваним результатом є обмеження проциклічної поведінки банків, підвищення якості капіталізації та зменшення ймовірності формування фінансових «бульбашок».

5) Розширення вимог до публічного розкриття агрегованої наглядової інформації. Посилення вимог до прозорості наглядової інформації є ключовим елементом розвитку ринкової дисципліни та підвищення ефективності пруденційного нагляду. Розширення публічного розкриття агрегованих результатів стрес-тестування, SREP-оцінок і загальних характеристик ризик-профілів банків сприяє формуванню більш інформованих очікувань з боку вкладників, інвесторів і контрагентів [44, с. 37]. Застосування агрегованого формату розкриття інформації узгоджується з міжнародними стандартами Pillar 3 і дозволяє уникнути розкриття

чутливої наглядової інформації щодо окремих установ.

Очікуваний ефект полягає у підвищенні дисциплінуючого впливу ринку на банки, оскільки публічна доступність агрегованої інформації стимулює фінансові установи до більш обережної ризикової поведінки. Водночас зростає довіра до регуляторних рішень і посилюється легітимність дій НБУ у сфері пруденційного нагляду. У довгостроковій перспективі це сприяє зниженню асиметрії інформації на фінансовому ринку та підвищенню його стабільності.

б) Посилення кадрових вимог і розвиток аналітичних інструментів пруденційного нагляду. Інституційна спроможність регулятора є критичною передумовою ефективної імплементації міжнародних стандартів пруденційного нагляду. Ускладнення фінансових інструментів, поява нових форм ризиків та зростання взаємозалежності банків вимагають від наглядових органів високого рівня професійної підготовки персоналу та розвинених аналітичних можливостей [49]. Посилення кадрових вимог передбачає не лише формальне підвищення кваліфікації, а й розвиток спеціалізованих компетенцій у сферах ризик-менеджменту, стрес-тестування, макропруденційного аналізу та роботи з великими масивами даних.

Розвиток сучасних аналітичних інструментів, зокрема цифрових платформ моніторингу ризиків, моделей раннього попередження та інтегрованих інформаційних систем, дозволяє підвищити якість і оперативність наглядових рішень.

Очікуваним результатом є зростання ефективності пруденційного нагляду, зниження регуляторних помилок і підвищення здатності регулятора своєчасно реагувати на системні виклики, що є особливо важливим в умовах нестабільного макроекономічного середовища.

Зазначені напрями вдосконалення нормативної бази та інституційної спроможності пруденційного нагляду потребують не лише концептуального обґрунтування, а й чіткої часової структуризації їх реалізації. З огляду на різний рівень складності регуляторних змін, необхідність адаптації банківської системи та обмеженість ресурсів регулятора, доцільним є поетапний підхід до впровадження

окреслених заходів.

У зв'язку з цим доцільно здійснити розмежування напрямів удосконалення пруденційного регулювання за часовими етапами, що дозволяє відобразити логіку поступової імплементації міжнародних стандартів, узгодженої з інституційними можливостями та поточними умовами функціонування банківського сектору (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Етапність реалізації напрямів удосконалення пруденційного регулювання

Етап	Орієнтовний період	Зміст регуляторних змін
I етап – підготовчо-адаптаційний		
1. Розширення використання леверидж-показника в наглядовій оцінці	2026 р.	Уточнення та поетапна уніфікація пруденційних вимог для різних груп банків
2. Початкове розширення розкриття агрегованої наглядової інформації		
II етап – інституційного закріплення		
1. Поглиблення вимог до внутрішніх систем управління ризиками (ICAAP, SREP)	2027 р.	Нормативне закріплення довгострокових ліквідних стандартів
2. Посилення ролі якісних компонентів ризик-орієнтованого нагляду		
III етап – функціонального розвитку		
1. Розвиток аналітичних та цифрових інструментів пруденційного нагляду	2028 р. і далі	Посилення кадрових вимог до наглядових підрозділів
2. Поглиблення практики розкриття агрегованої наглядової інформації		

Джерело: [51]

Запропонована поетапність реалізації напрямів удосконалення пруденційного регулювання дозволяє розмежувати регуляторні зміни за рівнем складності та готовності банківської системи до їх запровадження. На першому етапі акцент робиться на інструментах наглядової оцінки та уніфікації підходів, що не потребують суттєвих структурних змін у діяльності банків. Другий етап передбачає нормативне закріплення більш складних елементів пруденційного регулювання, пов'язаних зі структурою балансу та внутрішніми системами управління ризиками. Завершальний етап орієнтований на розвиток інституційної та аналітичної спроможності нагляду як умови сталості запроваджених регуляторних змін.

Таким чином, перспективи вдосконалення нормативної бази пруденційного регулювання НБУ пов'язані з поглибленням ризик-орієнтованого підходу, завершенням імплементації міжнародних стандартів ліквідності, уніфікацією регуляторних вимог та підвищенням прозорості наглядових процедур. Реалізація зазначених напрямів створює передумови для формування більш стійкої, прогнозованої та адаптивної системи банківського регулювання, здатної ефективно реагувати на внутрішні й зовнішні фінансові виклики.

3.3. Шляхи підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк» з урахуванням вимог Базель III

Результати аналізу пруденційних нормативів, волатильності ключових регулятивних показників та ризик-профілю АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. свідчать про загалом високий рівень фінансової стійкості та відповідність вимогам національного регулятора і стандартам Basel III. Водночас виявлені тенденції: зростання ризик-вагових активів, підвищена волатильність окремих капітальних і ліквідних показників, а також значна частка історичних проблемних активів – обґрунтовують доцільність подальшого вдосконалення системи управління ризиками та капіталом з метою збереження запасу стійкості в середньо- та довгостроковій перспективі.

На рис. 3.2 наведено шляхи підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк» з урахуванням вимог Basel III.

Охарактеризуємо їх.

1. Удосконалення управління капіталом з урахуванням динаміки RWA та буферних вимог Basel III. Наявність у АТ КБ «ПриватБанк» суттєвого запасу капіталу відносно мінімальних вимог Basel III свідчить про високий рівень фінансової стійкості, однак динаміка капітальних коефіцієнтів у 2023–2024 рр. вказує на зростання чутливості капітальної позиції до змін обсягу та структури ризик-вагових активів. Зниження показників CET1, Tier 1 та Total Capital Ratio відбувалося не внаслідок погіршення якості капіталу, а переважно через

активізацію кредитування та відповідне зростання RWA, що є типовим для банків, які виконують системоутворюючу функцію в період економічного відновлення [38].

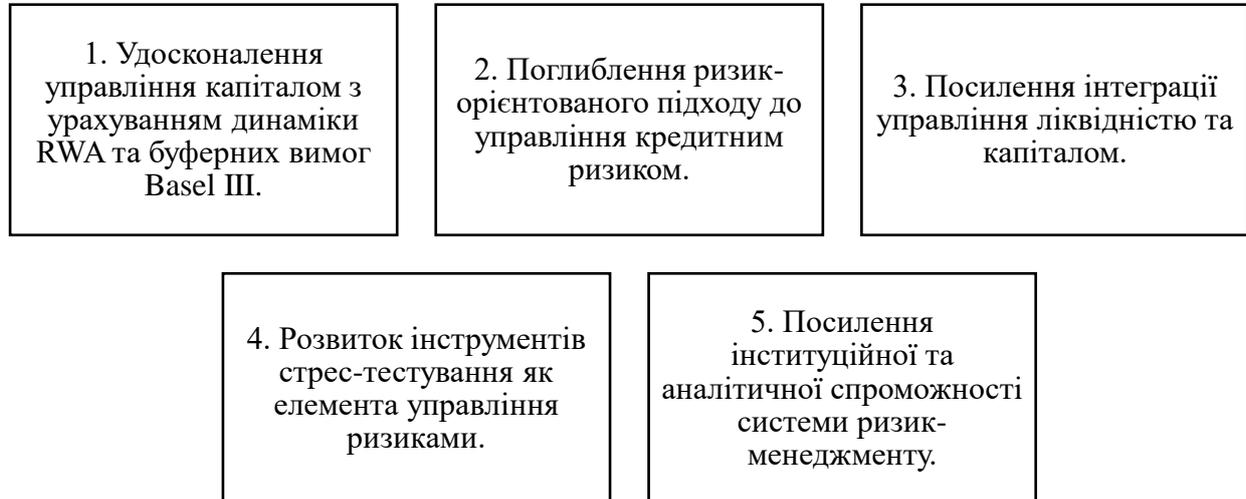

Рис. 3.2. Шляхи підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк» з урахуванням вимог Basel III

Джерело: [20, с. 231-235; 38; 44, с. 39; 47]

У цих умовах підвищення ефективності управління капіталом потребує переходу від статичного контролю за дотриманням нормативів до ризик-орієнтованого підходу, інтегрованого в процеси ІСААР. Ключовим завданням є забезпечення узгодженості між стратегічними цілями зростання, допустимим рівнем ризику та можливостями капітальної бази банку.

Практична реалізація ІСААР в АТ КБ «ПриватБанк» передбачає послідовне проходження етапів ідентифікації ризиків, їх кількісної оцінки, капітального планування та стрес-тестування з подальшою інтеграцією результатів у систему управлінських рішень (табл. 3.3). Особливе значення надається прогнозуванню динаміки RWA з урахуванням сценаріїв розширення кредитного портфеля та змін макроекономічного середовища, що дозволяє завчасно оцінювати потенційний тиск на капітальні коефіцієнти.

Другим важливим аспектом є оптимізація структури активів з позицій капітальної ефективності. Йдеться не про зниження обсягів активних операцій, а

про перерозподіл фокусу на сегменти з нижчим капітальним навантаженням за умови прийняттого рівня ризику. Для системно важливого банку це означає поєднання соціально значущих функцій кредитування з вимогами збереження достатнього запасу капіталу – ключовий принцип Basel III.

Таблиця 3.3

**Основні етапи ICAAP та інструменти управління капіталом в АТ КБ
«ПриватБанк» відповідно до Basel III**

Етап ICAAP	Зміст етапу	Основні інструменти
1. Ідентифікація ризиків	Визначення всіх суттєвих ризиків, що впливають на достатність капіталу	Карта ризиків; класифікація ризиків за Basel III; аналіз бізнес-моделі
2. Кількісна оцінка ризиків	Оцінювання впливу ризиків на капітал та RWA	Стандартизований підхід до кредитного та ринкового ризиків; аналіз динаміки RWA; сценарні розрахунки
3. Капітальне планування	Узгодження стратегії зростання з капітальними можливостями	Прогноз капітальних коефіцієнтів (CET1, Tier 1, Total Capital); буфери Basel III
4. Стрес-тестування	Оцінка стійкості капіталу в несприятливих умовах	Макроекономічні та банківські сценарії; аналіз чутливості RWA та прибутку
5. Інтеграція в управління	Включення ICAAP у систему стратегічного управління	KPI капітальної ефективності; ризик-апетит; ліміти RWA
6. Моніторинг і звітність	Постійний контроль за дотриманням цільових показників	Внутрішня управлінська звітність; наглядові звіти

Джерело: [6; 48; 52]

Окремої уваги потребує формування цільового рівня капіталу з урахуванням буфера консервації, буфера системної важливості та внутрішнього економічного капіталу. Підтримання капіталу лише на рівні мінімальних регуляторних вимог не забезпечує достатньої стійкості в умовах високої макроекономічної невизначеності. Натомість орієнтація на внутрішній цільовий рівень капіталу, що перевищує регуляторний мінімум, створює запас міцності для покриття неочікуваних збитків банку.

2. Поглиблення ризик-орієнтованого підходу до управління кредитним ризиком. Аналіз динаміки NPL засвідчив поступове зниження частки проблемних активів, однак їх рівень залишається значним і чинить тиск на капітал та фінансові

результати. У цьому контексті підвищення ефективності управління кредитним ризиком має ґрунтуватися на подальшому розвитку процесів раннього виявлення ризиків та диференційованого підходу до позичальників.

Пріоритетними заходами даного напрямку є [20, с. 231]:

- удосконалення внутрішніх скорингових і рейтингових моделей у межах стандартизованого підходу;
- активніше використання результатів реструктуризації та роботи з NPL у стратегічному плануванні;
- підвищення ролі превентивних інструментів управління ризиками, орієнтованих на зниження ймовірності дефолту.

У довгостроковій перспективі це створює передумови для зменшення капітального навантаження через скорочення RWA та покращення якості кредитного портфеля відповідно до принципів Basel III.

3. Посилення інтеграції управління ліквідністю та капіталом. Аналіз показників ліквідності свідчить, що банк упродовж 2022–2024 рр. підтримував значний запас короткострокової та довгострокової ліквідності, про що свідчать високі значення LCR і NSFR. Водночас підвищена волатильність окремих ліквідних нормативів відображає активну адаптацію балансу до змін макроекономічного середовища, депозитної бази та процентної політики [44, с. 39].

Одним із ключових напрямів такої інтеграції є розширення використання сценарного аналізу строкових розривів активів і зобов'язань. Оцінювання впливу різних сценаріїв відтоку коштів, змін структури фондування та процентних ставок дозволяє не лише підтримувати нормативні значення ліквідності, а й оцінювати їх вплив на капітальні коефіцієнти та рентабельність.

Другим важливим аспектом є узгодження стратегії фондування з капітальним плануванням. Залучення стабільних, але відносно дорогих джерел фінансування позитивно впливає на показники ліквідності, однак може знижувати прибутковість і, відповідно, темпи внутрішнього нарощення капіталу. Тому управлінські рішення мають ґрунтуватися на балансі між ліквідною стійкістю та ефективністю використання капіталу.

Крім того, доцільним є системне врахування впливу ліквідних буферів на вартість капіталу та загальну фінансову ефективність банку. Надмірне накопичення високоліквідних активів знижує ризик ліквідності, проте водночас зменшує дохідність активів і може негативно впливати на показники рентабельності капіталу. Інтегрований підхід ІЛААР–ІСААР дозволяє оптимізувати розмір ліквідних буферів з урахуванням їх впливу на капітал і фінансові результати [44, с. 40].

4. Розвиток інструментів стрес-тестування як елемента управління ризиками. В умовах підвищеної макроекономічної нестабільності та воєнних ризиків стрес-тестування набуває особливого значення як інструмент превентивного управління фінансовою стійкістю банку. Проведений аналіз засвідчив, що АТ КБ «ПриватБанк» регулярно застосовує сценарне моделювання впливу кредитних, ринкових і ліквідних шоків на показники капіталу та ліквідності, що відповідає вимогам Pillar 2 Basel III. Водночас подальше підвищення ефективності цього інструменту потребує розширення його аналітичної глибини та інтеграції у процеси стратегічного управління [20, с. 234-235].

Одним із ключових напрямів є розвиток комплексних стрес-сценаріїв, що передбачають одночасну реалізацію кількох видів ризиків. Поєднання зростання частки NPL, зниження процентних доходів, девальваційних шоків і відтоку ліквідності дозволяє оцінити реальну здатність банку зберігати достатність капіталу в умовах системної кризи.

Важливим аспектом удосконалення стрес-тестування є оцінка чутливості капітальних коефіцієнтів до змін ризик-вагових активів. Урахування динаміки RWA в межах стресових сценаріїв дозволяє визначити потенційні зони тиску на показники CET1, Tier 1 та Total Capital Ratio ще на етапі планування. Отримані результати мають використовуватися для коригування кредитної політики, темпів зростання портфеля та структури активів.

5. Посилення інституційної та аналітичної спроможності системи ризик-менеджменту. З огляду на масштаб діяльності та цифрову складність операцій, підвищення ефективності управління ризиками в АТ КБ «ПриватБанк» неможливе

без подальшого розвитку аналітичних інструментів і кадрового потенціалу [47]. Йдеться про розширення використання моделей раннього попередження, поглиблення аналізу великих масивів даних та підвищення ролі ризик-культури на всіх рівнях управління (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

**Інструменти посилення інституційної та аналітичної спроможності
управління ризиками в АТ КБ «ПриватБанк»**

№	Напрямок розвитку	Зміст заходів	Інструменти реалізації
1	Корпоративне управління ризиками	Посилення ролі ризик-менеджменту у стратегічних рішеннях	Модель трьох ліній захисту; участь Risk Committee; ризик-апетит
2	Аналітичні інструменти ризик-менеджменту	Раннє виявлення негативних тенденцій	KRI; системи раннього попередження; дашборди ризиків
3	Цифрові платформи аналізу ризиків	Автоматизація збору та обробки ризикових даних	Big Data-аналітика; інтегровані ІТ-системи
4	Кадровий потенціал	Поглиблення спеціалізованих компетенцій персоналу	Навчання з ICAAP/ILAAP; сертифікація; внутрішні тренінги
5	Внутрішній контроль і аудит	Незалежна оцінка ефективності управління ризиками	Внутрішній аудит; валідація моделей; регулярні перевірки

Джерело: [20, с. 236]

Реалізація цього напрямку дозволяє забезпечити сталість системи управління ризиками, підвищити якість управлінських рішень і підтримувати відповідність вимогам Basel III в умовах підвищеної макроекономічної невизначеності.

Отже, підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк» має ґрунтуватися на поєднанні достатнього рівня капіталізації, активного управління ризик-ваговими активами, інтеграції процесів ICAAP та ILAAP і розвитку аналітичних інструментів ризик-менеджменту. Реалізація запропонованих напрямів дозволить банку зберегти запас фінансової стійкості, підвищити адаптивність до зовнішніх шоків та забезпечити відповідність стандартам Basel III у середньо- та довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження за темою: «Система пруденційних банківських нормативів міжнародний та вітчизняний досвід» сформульовано такі висновки:

1) Досліджено теоретичні засади формування та застосування пруденційних банківських нормативів. У процесі дослідження встановлено, що пруденційні банківські нормативи є базовим інструментом забезпечення фінансової стійкості банківської системи та мінімізації системних ризиків. Їх економічна сутність полягає у встановленні кількісних і якісних обмежень щодо капіталу, ліквідності, концентрації ризиків і корпоративного управління, що формує запобіжний механізм протидії кризовим явищам.

Обґрунтовано, що сучасна модель пруденційного регулювання ґрунтується на ризик-орієнтованому підході та архітектурі Basel III, яка поєднує мінімальні нормативні вимоги (Pillar 1), наглядову оцінку (SREP, Pillar 2) і ринкову дисципліну (Pillar 3), забезпечуючи комплексний вплив на фінансову стабільність банків.

2) Розглянуто загальну характеристику діяльності АТ КБ «ПриватБанк». Встановлено, що АТ КБ «ПриватБанк» є системно важливим універсальним банком України з домінуючими позиціями у роздрібному сегменті, значною клієнтською базою та високим рівнем цифровізації. Державна форма власності та особливий статус банку зумовлюють підвищені вимоги до капіталізації, ліквідності й прозорості управління.

Організаційна структура та система корпоративного управління банку відповідають рекомендаціям НБУ та Базельського комітету, що створює інституційні передумови для ефективного впровадження пруденційних вимог і підтримання фінансової стійкості в умовах макроекономічної нестабільності та воєнного стану.

3) Проаналізовано дотримання основних пруденційних нормативів НБУ в АТ КБ «ПриватБанк» у 2022–2024 рр. Аналіз показав, що упродовж 2022–2024 рр. АТ КБ «ПриватБанк» загалом дотримувався встановлених НБУ нормативів капіталу,

ліквідності та концентрації ризиків. Динаміка регулятивного капіталу та показників достатності капіталу свідчить про наявність запасу фінансової міцності, достатнього для покриття ризик-вагових активів.

Виявлені коливання окремих нормативів мають переважно умовний характер, що зумовлено обмеженістю динамічного ряду та поетапним упровадженням окремих показників. Зафіксовані зміни не носять системного характеру й не створюють загроз порушення регуляторних вимог.

4) Оцінено фінансову стійкість і ризик-профіль банку відповідно до вимог Basel III. Оцінка фінансової стійкості засвідчила, що ризик-профіль АТ КБ «ПриватБанк» відповідає вимогам Basel III з урахуванням національних особливостей регулювання. Банк демонструє достатній рівень капіталізації, здатність абсорбувати потенційні збитки та підтримувати нормативи ліквідності навіть у стресових умовах.

Концентрація діяльності у роздрібному сегменті формує підвищене навантаження на системи управління кредитним та операційним ризиками, однак наявні механізми ризик-менеджменту та внутрішньої оцінки достатності капіталу (ІСААР) дозволяють утримувати ризики в контрольованих межах.

5) Виявлено проблеми впровадження міжнародних пруденційних стандартів у вітчизняній банківській системі. Встановлено, що процес імплементації міжнародних пруденційних стандартів, зокрема вимог Basel III, в Україні має асиметричний та адаптаційний характер, що зумовлено як об'єктивними макроекономічними чинниками, так і інституційними особливостями банківського сектору. Значна частина пруденційних вимог запроваджується із застосуванням перехідних періодів, регуляторних послаблень або спрощених підходів, що знижує порівнянність показників між банками та ускладнює повноцінну реалізацію ризик-орієнтованого нагляду.

Суттєвим обмеженням є вплив воєнного стану, який змушує Національний банк України поєднувати жорсткі пруденційні вимоги з необхідністю підтримання ліквідності, платоспроможності та безперервності функціонування банків. У таких умовах частина інструментів Pillar 2 і Pillar 3 реалізується обмежено, а

впровадження складних внутрішніх моделей оцінки ризиків (IRB-підходів) залишається недоступним для більшості банків. Це зумовлює домінування формального дотримання нормативів над комплексною оцінкою життєздатності бізнес-моделей та довгострокової фінансової стійкості.

6) Обґрунтовано напрями вдосконалення нормативної бази пруденційного регулювання НБУ. На основі проведеного аналізу обґрунтовано доцільність подальшої еволюції нормативної бази НБУ в напрямі поглиблення ризик-орієнтованого регулювання, із поступовим переходом від переважно кількісних нормативів до інтегрованої системи оцінки ризиків і капіталу. Пріоритетним напрямом має стати посилення ролі процедури SREP як ключового інструменту індивідуалізованого нагляду за системно важливими банками.

Встановлено, що нормативна база потребує більшої узгодженості між вимогами до капіталу, ліквідності та концентрації ризиків, а також чіткішої інтеграції макропруденційних інструментів. Доцільним є поетапне скорочення тимчасових регуляторних послаблень із одночасним запровадженням механізмів антициклічного регулювання, що дозволить зменшити проциклічний вплив нормативів на економіку. Удосконалення вимог до розкриття інформації відповідно до Pillar 3 сприятиме підвищенню прозорості банківського сектору та посиленню ринкової дисципліни без додаткового адміністративного тиску.

7) Запропоновано шляхи підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк». Дослідження доводить, що підвищення ефективності управління ризиками та капіталом в АТ КБ «ПриватБанк» має ґрунтуватися на поглибленій інтеграції внутрішніх процесів ICAAP та ILAAP у систему стратегічного управління банком. Передбачає використання результатів стрес-тестування, сценарного аналізу та оцінки ризик-апетиту не лише для виконання регуляторних вимог, а й для прийняття ключових управлінських рішень щодо структури активів, капіталу та джерел фінансування.

Особливого значення набуває удосконалення підходів до управління концентраційними, кредитними та операційними ризиками з урахуванням масштабів діяльності банку й його системної ролі в економіці. Запропоновані

заходи спрямовані на підвищення якості капіталу, зменшення чутливості до макрофінансових шоків і забезпечення стійкого дотримання пруденційних нормативів у середньо- та довгостроковій перспективі. Реалізація зазначених напрямів дозволить АТ КБ «ПриватБанк» не лише відповідати вимогам Basel III, а й сформувати більш гнучку та адаптивну модель управління ризиками в умовах воєнної та післявоєнної економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банківська система: навчальний посібник / укл.: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Феदिшин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім.Ю.Федьковича. 2023. 224 с.
2. Барановський О. Рекомендації МВФ та світового банку для інститутів банківського нагляду з реагування на кризові ситуації. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 5. С. 246-269.
3. Боярко І., Вовчак О., Рудевська В., Хуторна М. Концептуалізація мезопруденційного банківського нагляду і регулювання з позиції формування ефективної бізнес-архітектури банківського сектору. *Фінансовий простір*. 2022. № 2 (46). С. 57-67.
4. Веретельніков І. Світові моделі державного регулювання банківського сектору. *Державне будівництво*. 2023. № 1(33). С. 148-162.
5. Дудукалова О., Матвієнко Г. Впровадження Базель III для збільшення стійкості банківської системи: особливості та нововведення. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. С. 244-253.
6. Європейський центральний банк. Регуляторні стандарти для банківських груп у ЄС : веб-сайт. URL: <https://www.ecb.europa.eu>. Значення економічних нормативів в цілому по системі. Національний банк України. Статистика. Наглядова статистика : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.
7. Кичинська А. Базельський комітет з питань банківського нагляду та його роль в регулюванні банківських правовідносин. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. №11 (25). С. 1-12.
8. Ліневич К. Ю. Напрями підвищення рівня дотримання комерційними банками економічних нормативів. *Цифрова трансформація фінансової системи України та країн V-4 в умовах євроінтеграції* : зб. тез III Міжн. наук.-практ. інт.-конф., Дубляни : ЛНУП, 2023. С. 81-84.
9. Ліневич К. Ю. Оцінка стану виконання вітчизняними комерційними банками

економічних нормативів. *Фінансові інструменти регіонального розвитку* : зб. матеріалів ІХ Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., Житомир : Поліський університет, 2023. С. 110-115.

10. Ліневич К. Ю. Підвищення рівня дотримання комерційними банками економічних нормативів *Студентські наукові читання – 2023* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Житомир : Поліський університет, 2023. С. 76-79.

11. Ліневич К. Ю. Теоретичні засади використання економічних нормативів для регулювання банківської діяльності. *Студентські наукові читання – 2022* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Житомир : Поліський університет, 2022. С. 37-42.

12. Лобова О., Москалюк М. Практика використання інструментів регулювання банківської діяльності в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. С. 119-128.

13. Мулик Т. О., Мулик Я. І. Оцінка достатності капіталу вітчизняних банків як запорука їх надійності. *Ефективна економіка*. 2021. №7. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/7_2021/75.pdf.

14. Наглядова статистика. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.

15. Нагорний П. Д. Трансформаційні підходи до реформування банківського нагляду. *Трансформаційна економіка*. 2024. №2 (07). С. 55-62.

16. НБУ продовжує наближати регулювання діяльності банків та банківських груп до стандартів ЄС / Дебет-Кредит. Фінанси. Банківська система : веб-сайт. URL: <https://news.dtki.ua/finance/bank-system/101874-nbu-prodovzuje-nablizati-reguliuвання-dіialnosti-bankiv-ta-bankivskix-grup-do-standartiv-jes>.

17. Неізнана О. В., Григорук А. А., Литвин Л. М. Сучасні інструменти підтримки фінансової стійкості України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. № 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1401/1351>.

18. Основні показники діяльності банків України. Національний банк України. Статистика. Наглядова статистика. : веб-сайт URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.

19. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua>.

20. Погореленко Н. Банківське регулювання та антикризові заходи для мінімізації ризиків у банківській системі України. *Економічний простір*. 2025. № 198. С. 229-237.

21. Про банки та банківську діяльність: Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

22. Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп : постанова Правління Національного банку України від 25.02.2022. № 23. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/25022022_23.pdf?v=6.

23. Про запровадження нового нормативу короткострокової ліквідності банків LCR. : постанова Правління Національного банку України від 15.02.2018. № 13. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/15022018_13.pdf?v=6.

24. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 368. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>.

25. Про Національний банк України : Закон України від 16.09.2022 № 29. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.

26. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану : постанова Правління Національного банку України від 24.02.2022. № 18. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/24022022_18.pdf?v=6.

27. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні : рішення Правління Національного банку України від 01.02.2022 № 803-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr803500-17#Text>.

28. Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції (у розрізі банків). Національний банк України. Статистика. Наглядова статистика : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.

29. Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://static.privatbank.ua/files/0000004648855387.pdf>.

30. Руда О. Л. Банківський нагляд та його вплив на банківську систему України. *Агросвіт*. 2022. № 5-6. С. 15-23.

31. Ситник Н. С., Стасишин А. В., Блащук-Девяткіна Н. З., Петик Л. О.

Банківська система: навч. посібн. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 580 с.

32. Стратегія Національного банку України. Національний банк України. Новини. Медіа-простір. : веб-сайт URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_NBU.pdf?v=4.

33. Сус Л. В. Досвід центрального банку Ізраїлю в період війни на виснаження. *Фінансові інструменти регіонального розвитку* : зб. матеріалів ІХ Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., Житомир : Поліській університет, 2023. С. 49-51.

34. Сус Л. В., Сус Ю. Ю. Економічні нормативи НБУ як інструмент регулювання банківської діяльності. *Бізнесінформ*. 2021. №3. С. 119-126.

35. Харабара В. М., Грешко Р. І., Харабара В. І. Шляхи вдосконалення банківського регулювання в Україні. *Актуальні проблеми національної економіки в інтересах оборони і безпеки держави та шляхи їх вирішення*. 2022. С. 187-191.

36. Що відбувається з українськими банками під час війни. Прес-центр. Голови Національного Банку України. Ярослав Матузка : веб-сайт URL: <https://nabu.ua/ua/yaroslav-matuzka.html>.

37. Як працює банківська система під час війни. Економічна правда: Фінансова оборона країни : веб-сайт URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/16/684104>.

38. Basel I, II, III. URL: https://www.researchgate.net/publication/350941732_BASEL_I_II_III.

39. Bryhinets O., Vasyliuk D. Prudential Regulation of Banking Activities in the European Union. *Applied Economics and Law Journal*, 2024, Vol. 1 (2). DOI: 10.17721/2227-796X.2024.1.02.

40. Doroshenko N., Doroshenko O., Melnychenko V. Bringing the Standards of Ukrainian Banking Legislation to EU Standards. *Atlantis Press Conference Proceedings*, 2023. URL: <https://www.atlantis-press.com/article/125960335.pdf>.

41. European Central Bank. Single Supervisory Mechanism and Prudential Requirements for Banks. URL: <https://www.ecb.europa.eu>.

42. European Central Bank. SREP methodology booklet: Supervisory Review and Evaluation Process for significant institutions. Frankfurt am Main : ECB, 2023. URL:

<https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/srep/html/index.en.html>.

43. European Central Bank. Guide to the Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP). Frankfurt am Main: ECB, 2018. 56 p. URL: https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.icaap_guide_201811.en.pdf.

44. Koval, I. (2024). Modernization of Prudential Norms in the Ukrainian Banking Sector under European Integration Processes. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 5(54), pp. 32-40.

45. Kuznietsova, A., & Baranovska, V. (2024). Implementation of Basel III Standards in the Banking System of Ukraine: Challenges and Opportunities. *Bulletin of the National Bank of Ukraine*, 3(57), pp. 45-58. DOI: 10.26531/bnbu.2024.03.45.

46. Lysiuk, O. (2023). Risk-Based Supervision and Prudential Regulation: European Experience and Ukrainian Adaptation. *Economic Annals-XXI*, 213(9-10), 67–74. URL: https://soskinjournal.net/ea/pdf/EA_9-10_2023/Lysiuk.pdf.

47. Mykhailenko, O., & Barysheva, H. (2023). Reforming the System of Prudential Supervision in the Context of EU Integration: Ukrainian Realities. *Journal of Financial Research*, 5(4), pp. 101-113. URL: https://journals.onaft.edu.ua/index.php/financial_research/article/view/4589.

48. Regulation (EU) 2024/1623 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2024 amending Regulation (EU) No 575/2013 as regards the prudential requirements for credit institutions and investment firms (CRR III). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2024:1623:FL>.

49. Shevchenko, L. (2025). The Influence of the European Central Bank on the Formation of Prudential Requirements to Credit Institutions: Key Changes and Challenges. *LawScience Journal*, 30(2). URL: <https://lawscience.com.ua/en/journals/tom-30-2-2025/vpliv-yevropeyskogo-tsentralnogo-banku-na-formuvannya-prudentsiynikh-vimog-do-kreditnikh-ustanov>.

50. The Role of the National Bank of Ukraine in Ensuring Financial Stability. *Corporate Ownership and Control*, 2023, Vol. 9 (1). URL: <https://virtusinterpress.org/IMG/pdf/10-22495cocv9i1c1art6.pdf>.

51. Voronina, T., & Khomutenko, L. (2022). Strengthening Financial Stability through Prudential Policy: Lessons for Ukraine from the EU Banking Sector. *Financial and Credit Systems Review*, 18(2), pp. 25-36. URL: <https://fcsr-journal.org/articles/2022-2/04.pdf>.

52. World Bank. Prudential Regulations and Banking Sector Stability: Global Practice Note. World Bank Policy Paper, 2023. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail>.

Додаток Б

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2024 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2024	31 грудня 2023
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	151 768	152 282
Кредити та аванси банкам	7	86 589	134 237
Кредити та аванси клієнтам	8	112 761	92 019
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		375 094	271 847
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	110 699	100 376
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	204 240	171 471
- за амортизованою собівартістю	9	60 155	-
Поточні податкові активи	26	5	4
Інвестиційна нерухомість	10	2 005	2 340
Основні засоби	11	5 243	5 202
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 975	1 566
Відстрочені податкові активи	26	1 629	1 952
Інші фінансові активи	12	13 520	9 504
Інші нефінансові активи	13	9 933	9 095
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	14	1 008	20
Загальна сума активів		761 530	680 068
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	15	621 397	555 371
Інші залучені кошти	16	6 199	2 630
Поточні податкові зобов'язання	26	21 560	25 791
Інші фінансові зобов'язання	17	4 104	3 056
Забезпечення у т.ч.:	18	6 013	5 438
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 046	1 111
- інше забезпечення		4 967	4 327
Інші нефінансові зобов'язання	19	2 887	2 750
Загальна сума зобов'язань		662 160	595 036
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	20	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	2 585	(1 714)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резервні та інші фонди банку	20	14 847	12 959
Накопичений дефіцит		(136 322)	(144 472)
Загальна сума власного капіталу, що відноситься до власників материнського Банку		99 367	85 030
Частки участі, що не забезпечують контролю		3	2
Загальна сума власного капіталу		99 370	85 032
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		761 530	680 068

Затверджено до випуску та підписано 18 березня 2025 року.

Карл Мікаель Бьоркнерт
Голова ПравлінняЛ. П. Чернишова
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)Л. П. Чапістрок
В. о. Головного бухгалтера

Додаток В

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

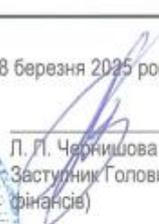
Консолідований звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2024 рік	2023 рік
Процентні доходи в т.ч.:		77 594	66 237
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	21	72 893	61 613
- інші процентні доходи	21	4 701	4 624
Процентні витрати	21	(10 706)	(6 617)
Чистий процентний дохід		66 888	59 620
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	22	(2 072)	(4 588)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		64 816	55 032
Комісійні доходи	23	46 602	41 589
Комісійні витрати	23	(18 834)	(17 150)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		5 497	10 174
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(3 202)	(1 076)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 093	1 266
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	10 298	4 648
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		41	185
Витрати на виплати працівникам		(12 526)	(10 585)
Амортизаційні витрати	11	(2 738)	(2 181)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	24	(11 429)	(10 988)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	18, 24	(609)	194
- адміністративні та операційні витрати	24	(10 820)	(11 182)
Інші доходи	25	1 918	2 367
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(376)	(407)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		1	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		81 165	72 877
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	26	(40 892)	(35 020)
Прибуток за рік		40 273	37 857
Прибуток, що відноситься до:			
- власників материнського Банку		40 273	37 857
- часток участі, що не забезпечують контролю		1	-
Прибуток за рік		40 274	37 857

Затверджено до випуску та підписано 18 березня 2025 року.

Карл Мікаель Бьоркнерт
Голова Правління

Л. П. Чернишова
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

Л. П. Чапістрак
В. о. Головного бухгалтера

Додаток Д

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2024 рік	2023 рік
Прибуток за рік		40 273	37 857
Інший сукупний дохід			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	9	4 811	7 904
- Коригування перекласифікації фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		(1 093)	(1 266)
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки	9	1 210	6 562
- Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	26	(543)	215
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі та земля:			
- Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від переоцінки	11	(21)	65
- Податок на прибуток, що відноситься до змін у досічці у складі іншого сукупного доходу	26	5	(30)
Загальна сума іншого сукупного доходу		4 369	13 450
Загальна сума сукупного доходу		44 642	51 307
Сукупний дохід, що відноситься до:			
- власників материнського Банку		44 642	51 307
- часток участі, що не забезпечують контролю		1	-
Всього сукупний дохід		44 643	51 307

Затверджено до випуску та підписано 18 березня 2025 року.

Карл Мікаель Бьоркнерт
Голова Правління

Л. П. Чернишова
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

Л. П. Чалистрок
В. о. Головного бухгалтера

Додаток Е

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 202	5 308
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 566	1 392
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інші фінансові активи	12	9 504	6 507
Інші нефінансові активи	13	9 095	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		680 068	540 658
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 371	471 863
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 791	3
Інші фінансові зобов'язання	16	3 056	2 647
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інше забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 750	2 274
Загальна сума зобов'язань		595 036	482 719
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 714)	(15 141)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резерви та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 472)	(156 628)
Загальна сума власного капіталу, що відноситься до власників материнського Банку		85 030	57 937
Частки участі, що не забезпечують контролю		2	2
Загальна сума власного капіталу		85 032	57 939
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 068	540 658

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

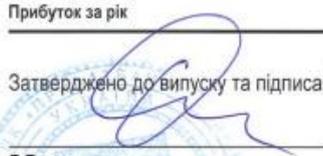
Додаток Ж

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи в т.ч.:		66 237	43 687
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	61 613	38 906
- інші процентні доходи	20	4 624	4 781
Процентні витрати	20	(6 617)	(3 767)
Чистий процентний дохід		59 620	39 920
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(4 588)	(15 396)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		55 032	24 524
Комісійні доходи	22	41 589	32 945
Комісійні витрати	22	(17 150)	(12 505)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(1 076)	(7 760)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 266	119
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	4 648	2 608
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		185	267
Витрати на виплати працівникам		(10 585)	(10 129)
Амортизаційні витрати	11	(2 181)	(1 975)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 988)	(10 510)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	194	(885)
- адміністративні та операційні витрати	23	(11 182)	(9 625)
Інші доходи	24	2 367	2 956
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(407)	(458)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		72 877	34 740
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(35 020)	(4 486)
Прибуток за рік		37 857	30 254
Прибуток, що відноситься до:			
- власників материнського Банку		37 857	30 254
Прибуток за рік		37 857	30 254

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток З

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Прибуток за рік		37 857	30 254
Інший сукупний дохід			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	9	7 904	(14 139)
- Коригування перекласифікації фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		(1 266)	(119)
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки	9	6 562	3 453
- Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу	25	215	(207)
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі та земля:			
- Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від переоцінки	11	65	34
- Податок на прибуток, що відноситься до змін у дооцінці у складі іншого сукупного доходу	25	(30)	(6)
Загальна сума іншого сукупного доходу		13 450	(10 984)
Загальна сума сукупного доходу		51 307	19 270
Сукупний дохід, що відноситься до:			
- власників материнського Банку		51 307	19 270
Всього сукупний дохід		51 307	19 270

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток К

Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції, розрахункових яких передбачено Інструкцією №368 та Положенням №290 станом на 01.01.2023

(у редакції Постанови Правління НБУ від 02.12.2019 №144)

(Відповідно до діючих вимог, звітна форма формується на підставі щоденного файлу 01X. Фінансові показники в файлі 01X надаються до проведення коригуючих проводок за попередній місяць)

№ з/п	Найменування банку	Н1, тис. грн	Н2	Н3	Н7	Н8	Н9	Н11	Н12	Л13-1 *	Л13-2	LCR _{вв}	LCR _{тв}	NSFR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	АТ КБ "ПРИВАТБАНК"	54 523 488	23,78	11,90	6,37	0,00	0,00	0,00	0,00	92,5844	1,3178	311,0103	260,1445	182,2410

* - Банком підписана угода з НБУ №152 від 12.04.2018 (із змінами) про затвердження графіку приведення показників лімітів валютної позиції (Л13-1) до нормативних вимог.

Голова Правління Банку

Г. Бюш

Головній бухгалтер

В.В. Ярмоленко

Вик. Бублик О.М.

Економічні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції, розрахункових яких передбачено Інструкцією №368 та Положенням №290 станом на 01.01.2024

(Відповідно до діючих вимог, звітна форма формується на підставі щоденного файлу 01X. Фінансові показники в файлі 01X надаються до проведення коригуючих проводок за попередній місяць)

№ з/п	Найменування банку	Н1, тис. грн	Н2	Н3	Н7	Н8	Н9	Н11	Н12	Л13-1 *	Л13-2	LCR _{вв}	LCR _{тв}	NSFR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	АТ КБ "ПРИВАТБАНК"	64 843 346	21,75	10,88	5,47	0,00	0,00	0,00	0,00	88,7571	0,6985	462,8319	266,0898	185,2109

* - Банком підписана угода з НБУ №152 від 12.04.2018 (із змінами) про затвердження графіку приведення показників лімітів валютної позиції (Л13-1) до нормативних вимог.

Вик. Бублик О.М.

Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції, розрахункових яких передбачено Інструкцією №368 та Положенням №290 станом на 01.01.2025

(Відповідно до діючих вимог, звітна форма формується на підставі щоденного файлу 01X. Фінансові показники в файлі 01X надаються до проведення коригуючих проводок за попередній місяць)

№ з/п	Найменування банку	Н1, тис. грн	Прк	Пк1	Пок1	Н7	Н8	Н9	Н11	Н12	Л13-1 *	Л13-2	LCR _{вв}	LCR _{тв}	NSFR
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	АТ КБ "ПРИВАТБАНК"	59 941 723	14,96	14,96	14,96	6,69	0,00	0,02	0,04	0,05	105,9909	0,0865	349,4621	306,3825	128,2174

* - Банком підписана угода з НБУ №152 від 12.04.2018 (із змінами) про затвердження графіку приведення показників лімітів валютної позиції (Л13-1) до нормативних вимог.

В.о. Голови Правління Банку

Мусієнко Д.А.

Вик. Бублик О.М.